

Nábytek z 80. let nás ještě přežije, říká vedoucí
nábytkové banky Tomáš Valenta 21/

1 / 2022

PRAŽSKÁ EVVOLUCE

magazín o ekovýchově v Praze

ÚVODNÍK

Ono se to myslím dost přeceňuje, ta recyklace a znovupoužívání a opravy.

Zejména to neoceníte jako druhorozený (což jsem).

Zatímco můj bratr, jak asi tušíte, je prvorozený a byl to tedy on, kdo dostával tepláky nové. Trička nová. Hračky nové. Kolo nové.

Já pak podědil tepláky se záplatami.

Ekolog by výskl radostí. Věc se opraví a znovu se pošle do oběhu.

Ne tak druhorození. Ti nevýsknou, naopak jim lehce poklesnou koutky, a až slzička zklamaní se jakoby dere na tvář.

Ale utře ji záplatovaným kapesníkem.

Ale ty angličáky, co maj dvířka ulámaný a lak oprýskaný? Nebo to kolo? Pláště sjeté až běda, všechno to vrže a cvaká.

Knížky? Vůbec nebudu mluvit.

Já, jako druhorozené dítě, jsem celou svou duší toužil po tom, abych alespoň jednou dostal tepláky bez záplat.

Tolik jsem vám chtěl k té recyklaci a znovupoužívání a opravám říci.

Martin Mach Ondřej

SLOVO KOORDINÁTORA

Milí čtenáři,

jarní číslo Pražské EVVolute je o materiálech.

První článek vám ukáže, že byly doby, kdy v ulicích nebyly kontejnery na tříděný odpad. V dalším textu se dočtete o festivalech, které se rozhodly třídit odpad opravdu pořádně. Ukážeme si také, co je to cirkulární ekonomika a jak fungují cirkulární kavárny. Jenže mnohem víc odpadů než v kavárnách vznikne ve stavebnictví. Může i to být cirkulární?

V rozhovoru s Tomášem Valentou se podíváme, jak funguje pražská nábytková banka. Společně nahlédneme i do zahraničí, na hollandskou cestu k cirkulární ekonomice.

Celý svět šokoval násilný vpád ruských vojenských sil na Ukrajinu. Na tento krutý válečný čin reagujeme prohlášením, které otiskujeme na straně 59.

Přeji Vám inspirativní čtení a klidné jaro.

Petr Holý
Koordinátor oblasti EVVO v Praze

OBSAH

Pražská EVOLuce

1 / 2022

Pro hlavní město Prahu 10. 3. 2022 vydal BEZK, z. s.
Obsahové zaměření časopisu je připravováno
ve spolupráci s Poradní skupinou EVVO.
portalzp.praha.eu/evvo

BEZK
Letohradská 17
170 00 Praha 7
233 381 546
www.bezk.cz
redakce@prazskaevoluce.cz
www.prazskaevoluce.cz

Vydání připravil: Martin Mach Ondřej
Grafický návrh a sazba: Matouš Mihaliček
Korektura: Tereza Münz

Foto na titulní straně:
Tereza Korbelová / Z pokoje do pokoje

Uzávěrka dalšího čísla: 25. 5. 2022

4/ Kateřina Jančaříková
Pražská recyklační skupina

5/ Michal Brož
Letní festivaly bez skládek

8/ Zdeňka Kováříková
Jak si představit cirkulární ekonomiku?
Myslete v kruhu

10/ Zdeňka Kováříková
Cirkulární kavárny v Praze

12/ Zdeňka Kováříková
Opravy se vrací do našich životů.
Oprávněna, cirkulární dílna
a Z pokoje do pokoje

14/ Jiří Hlinka
České stavebnictví cirkulární

15/ Praha cirkulární

17/ Jitka Hofmanová
SWAP

19/ Radomír Dohnal
Nizozemská cesta k cirkulární
ekonomice vede přes zisk

21/ Nábytek z 80. let nás ještě přežije, říká
vedoucí nábytkové banky Tomáš Valenta

27/ Jan Moravec
Přídolí

36/ Co se děje v...

55/ Kalendář akcí

59/ K válce na Ukrajině

Kateřina Jančaříková

Pražská recyklační skupina

Pražská recyklační skupina se scházela v letech cca 1985–1993. Její vznik iniciovalo vedení Hnutí Brontosaurus (tehdy pod SSM ČSSR). Jejím úkolem bylo zlepšit zacházení s tuhými domovními odpady v Praze. V té době se tuhé domovní odpady v České republice netřídily. Pořádaly se pouze železné neděle a nárazové sběry papíru ve školách.

Byla jsem členem od jejího založení, kdy mi bylo patnáct let, až do roku cca 1990. Náš „vedoucí“ byl jen o dva roky starší.

Ve spolupráci s Technickoekonomickým výzkumným ústavem hutnictví a Výzkumným ústavem místního hospodářství a Útvarem hlavního architekta hl. m. Prahy a Kovošrotem Plzeň jsme organizovali různá výzkumná šetření, dělali propagační akce.

Asi největšími počiny byla rozsáhlá a velmi precizně připravená dotazníková akce mezi Pražany, která mapovala jejich ochotu třídit odpad (přes 1 200 respondentů odpovídalo na uzavřené i otevřené otázky – hlavním zjištěním bylo, že kolem 70 % obyvatel by bylo ochotno třídit odpad, pokud by měli kontejnery na tříděný odpad v dosahu), dlouhodobé sledování skladu tuhého domovního odpadu v domácnostech po celé ČR a pokusné ověřování třídění v rámci Ekostanu na Portě v letech 1987, 1988 a 1989 a vydání vtipné informační brožurky *Odpady, kam s nimi?*

Scházeli jsme se několikrát měsíčně, střídavě v domácnostech členů. Je nutné připomenout, že v té době byl zákaz shromažďování, nebyly domácí počítače, internet, mobilní telefony a většina z nás neměla ani domácí telefon (schůzky jsme si domlouvali z telefonních budek). Logo jsme si museli udělat linorytem.

V roce 1988 jsme si uvědomili, že Českoslovenští občané jsou ochotni odpad třídit, ale že k tomu není politická vůle. Zkrátka padl režim, který nás svazoval, a třídění odpadu u nás mohlo začít.

Při pohledu zpět věřím, že k rychlému zavedení popelnic a kontejnerů na tříděný odpad a jeho úspěšnému provozování Pražská

recyklační skupina přispěla, protože důležití lidé na rozhodujících místech měli výsledky našich šetření k dispozici.

Také obdivuji lidi, kteří nás náctileté brali vážně a laskavě nás usměrňovali, aniž uhasili naše nadšení.

PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D. je odbornou asistentkou katedry biologie a environmentálních studií a vedoucí Centra environmentálního vzdělávání a výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Michal Brož

Letní festivaly bez skládek

Vědci České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) hledají způsoby, jak snížit dopad letních hudebních festivalů na životní prostředí. V rámci projektu Rolling Waste, který realizují ve spolupráci s Centrem pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy (COŽP UK), odpadovou firmou Augiášův chlív (ACH) a organizátory letního hudebního festivalu Let it Roll (LiR) firmou Beatworx, s. r. o., se jim v minulém roce podařilo uspořádat festival pro 5 500 lidí, ze kterého neskončilo na skládce ani kilo odpadu. V letošním roce by se festival mohl vrátit na svou původní kapacitu přes 20 000 návštěvníků a s tím přichází nová výzva zopakovat úspěch z minulého roku.

Přestože je březem, pořadatelé letních open air hudebních festivalů začínají s přípravami na letní sezónu. Po loňských omezeních souvisejících s koronavirovou pandemií by se letošní návštěvnost letních festivalů mohla vrátit na původní hodnoty. S tím se rovněž zvýší zátěž festivalů na životní prostředí. Festival s 10 000 návštěvníky běžně vyprodukuje až 100 tun odpadu a má rovněž nezanedbatelnou uhlíkovou stopu a další negativní dopady. Práce na tom, jak tyto dopady snížit, začínají rovněž v předstihu. Vyhodnocují se výsledky získané na předchozím ročníku a hledají se další možnosti, jak snížit dopad festivalu na životní prostředí.

Třídít odpady na festivalu je opravdová známka punku! Foto: Tom Junek

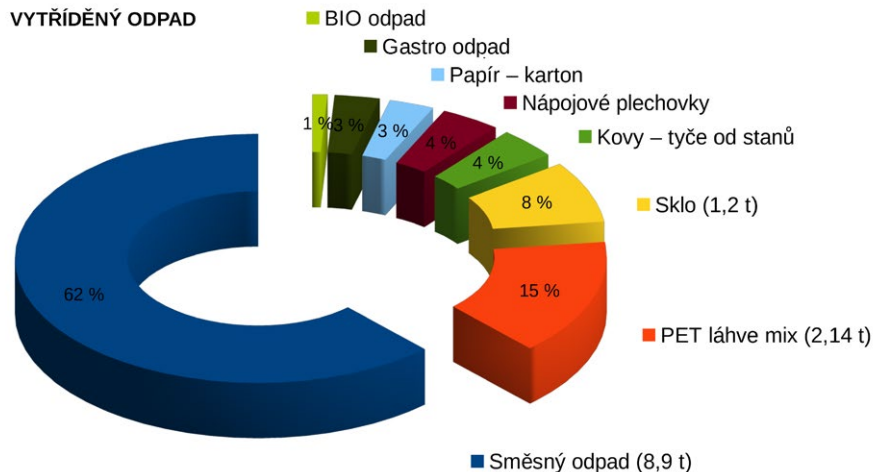
Na úspěšném omezení dopadů letního festivalu Let it Roll 2021 na životní prostředí se podílelo několik faktorů. Jedním je nastavení systému odpadového hospodářství. Zásadní bylo využití mobilní třídící linky, která umožňuje protřídít většinu vyprodukovaného odpadu rovnou na místě. Důležité je i to, jaké se používají nádoby na tříděný odpad, jak jsou označeny či jak často jsou svázeny. I tyto faktory byly v průběhu festivalu sledovány formou dotazníků a analýz protříděnosti nádob na separovaný odpad. To vše s cílem

najít postupy, jak zvýšit motivaci účastníků festivalu třídít a chovat se zodpovědně. Na příklad loňský ročník ukázal, že nám vlastní barevné označení nádob na tříděný odpad je pro řadu cizinců nesrozumitelné a je třeba je doplnit jasnými a dobře viditelnými pikto-gramy.

Zvláštností v loňském roce byla také nová složka tříděného odpadu – gastroodpad. Jde o odpad z jídelní zóny, jehož součástí jsou nejen zbytky jídla, ale také znečištěné tácky a talíře vyrobené z palmových listů, které se na festivalu využívají. I zde vyplynula potřeba zvýšit srozumitelnost a jednoznačnost značení sběrných nádob.

Dalším faktorem, kterému je třeba věnovat pozornost už v době přípravy festivalu, je znovuvyužití jednotlivých složek vytríděného odpadu. Například zmíněný gastro-odpad je možné využít v bioplynových stanicích, kde se přeměňuje na teplo či elektrickou energii. Dále se dají využít i další složky. Jak podotýká Miroslav Punčochář z ACh: „Významná je nízká diverzita festivalového odpadu daná omezeným spektrem distribuovaných výrobků a obalů. A také absence znečištění odpadu běžné v městském komunálním odpadu, jako jsou popel, oleje, rozkládající se odpady biologického původu a podobné. Díky tomu je snazší jednotlivé složky tříděného odpadu dále využívat.“

VYTRÍDĚNÝ ODPAD

Pro přehled z celkových 14 tun odpadu, který na festivalu v roce 2021 vznikl, bylo 2,1 t PET, 1,2 t skla, 0,6 t kovů, 0,5 t hliníkových plechovek. To vše je možné dále zpracovávat a v případě některých surovin, jako jsou kovy, čistý PET a sklo, je možné tyto vytríděné suroviny k dalšímu zpracování prodat. Využít se dá i zbylý směsný odpad, který v tomto případě po rozdrobení posloužil jako alternativní palivo pro cementárnu.

Mimo technických odpadových aktivit je třeba pracovat i s účastníky festivalu a seznamovat je s nově zaváděnými opatřeními, ať už na sociálních sítích, nebo v Eco guidu,

*Celková bilance množství vytríděného odpadu a jeho využití na festivalu LiR v roce 2021.
Zdroj dat: ACh, 2021.*

který dostávali hned při příchodu do areálu. Součástí komunikace byl i stánek Rolling Green umístěný vprostřed festivalového kempu, kde byly studenty ČZU poskytovány informace o zodpovědném chování na festivalu, způsobu snížení vlastní uhlíkové a vodní stopy a celkově o přístupech ke snížení vlastní produkce odpadů. Také zde byla poradna „Jak správně třídít?“, kde byli účastníci seznamováni s tříděním specifických druhů

odpadu jako například: mastný a znečištěný papír, účtenky, mastný plast, bio-odpad a gastro-odpad.

Důležité je také získávat zpětnou vazbu od účastníků festivalu. K tomu sloužil dotazník připravený odborníky z COŽP UK. Zapojeno bylo 24 tazatelů, kteří sebrali celkem 366 vyplněných dotazníků. Z analýzy dotazníků vyplývá například, že účastníci třídí nejvíce plasty a nejméně bioodpad. Až 59 % účastníků uvádí, že vytřídilo na festivalu více než 60 % ze všeho plastu, který využili. U bioodpadu je to 31 % respondentů. Zatímco plast vůbec netřídilo jen 12 % účastníků, bioodpad netřídilo 32 %. Třídění bioodpadu je tedy téma, kterému je třeba věnovat větší pozornost na dalších ročnících festivalu. Výsledky dotazníků mohou také pomoci lépe cílit komunikaci. Jak uvádí Iva Zvěřinová z COŽP UK: „Respondenti na festivalu více třídí, pokud si myslí, že se to od nich očekává. Také více třídí, když jsou přesvědčeni, že i většina jejich kamarádů svůj odpad třídí. Na druhé straně se jen 41 % domnívá, že většina jejich kamarádů třídí. Proto by bylo vhodné v budoucí kampaň komunikovat to, že většina lidí odpad na festivalu opravdu třídí a že se od účastníků očekává, že budou třídít.“

Při mapování dopadu festivalů jsou využívány i moderní technologie, na posledním festivalu byla z dronů nasnímána celá festivalová

plocha před zahájením festivalu a po jeho ukončení. Porovnání snímků umožnilo vyhodnotit míru litteringu, tedy znečištění veřejné plochy i v návaznosti na umístění košů a dostupných míst k třídění odpadu.

Všechny získané poznatky do budoucna poslouží k vytvoření metodiky, umožňující organizátorům festivalů efektivněji řešit snížení dopadu festivalů na životní prostředí. Díky zapojení aplikačního garanta, asociace Festas, budou výstupy projektu také veřejně dostupné všem organizátorům letních hudebních festivalů.

Samo se to nevysbírá, samo se to nedotřídí.

Foto: Fakulta životního prostředí, ČZU v Praze

Projekt Rolling Waste je realizován za podpory Technologické agentury ČR, číslo projektu je TL03000329.

Mgr. Michal Brož je pracovníkem Fakulty životního prostředí ČZU v Praze.

Zdeňka Kovářiková

Jak si představit cirkulární ekonomiku? Myslete v kruhu

„Co jedna domácnost už nepotřebuje, může být právě tím, co hledá ta druhá. Proto odkupujeme použitý nábytek IKEA a pomáháme mu najít nový domov,“ popisuje společnost IKEA svůj projekt Druhý život nábytku. Chce tímto způsobem přispět k takzvané cirkulární ekonomice neboli oběhovému hospodářství a udržet nábytek co nejdéle používaný.

IKEA vlastně nedělá nic nového – s použitým nábytkem se obchoduje v bazarech v kamenných prodejnách i online nebo v takzvaných re-use centrech. Všechny dávají nový život předmětům, které by se jinak staly odpadem. Obchodování s použitým zbožím je zkrátka osvědčený způsob, jak prodloužit

*A až vyrosteme, tak maminka ten nábytek
odprodá zpátky do IKEA!
Foto: [Donnie Ray Jones / Flickr](#). Licence: CC BY 2.0*

život výrobkům. A o to v oběhovém hospodářství jde.

Rozdíl oproti bazarům je v tom, že použité zboží odebírá přímo výrobce a tím způsobem se přihlašuje k zodpovědnosti za své výrobky. Podobnou cestou odběru použitých výrobků a jejich opětovného prodeje jdou i někteří prodejci outdoorového vybavení, například Patagonia a The North Face. Oblečení, které se nedá znovu prodat, je opraveno a ušije se z něj speciální kolekce.

„Second hand“ ale není jediný způsob, jak se přiblížit cirkulární ekonomice. Obecně jde o to, používat minimum přírodních zdrojů a zároveň zanechávat minimální množství odpadu.

Ekodesign

Podstatnou součástí oběhovosti je myslet na dlouhou životnost už při navrhování výrobku a jeho výrobě. Znamená to přestat navrhovat výrobky jednorázové a neopravitelné. V cirkulární ekonomice by se například neměly vyrábět produkty, které jsou navrženy tak, že přestanou fungovat po uplynutí záruční doby.

*V Brně jezdí některé autobusy na bioplyn.
Foto: Jaroslav A. Polák / Flickr*

Navrhování šetrných výrobků se často inspirovuje přírodou. Přírodní systémy totiž osvědčily své fungování v průběhu milionů let, a dnešní konstrukční řešení si je proto berou za vzor. Jako takzvané biomimikry se dají označit textilní vlákna inspirovaná pavučinami, zateplovací systém inspirovaný podhoubím hub nebo způsob stínění budov v poušti napodobující stavbu kaktusů.

Sdílení

Jakou věc doma nepoužíváte nepřetržitě nebo každý den? Napadlo vás, jestli by nestačilo si ji půjčit či pronajmout? Nejznámějšími příklady jsou sdílená kola, motorky a auta. Ale půjčují se třeba nářadí či tiskárny.

Česká firma Copymat skupuje starší tiskárny a fotokopírky, repasuje je a zapůjčuje je za měsíční nájemné do firem. Firmy nemusejí investovat do nových tiskáren a po započtení souvisejících nákladů je zapůjčení ve výsledku levnější. Ušetří i na servisu, protože tiskárny a jejich software spravuje pronajímatel.

Průmyslová symbióza

Pro jednoho nechtěný odpad, pro jiného zdroj. Příklad najdeme u brněnského dopravního podniku. Ten vyslal v roce 2018 do ulic na zkoušku autobus, který využívá plyn

vznikající při čistění odpadních vod. V České republice se jednalo o první případ využití takto získané energie k pohonu hromadné dopravy. V tomto pilotním projektu se autoři z INCIEN snažili ukázat, že využitím biologicky rozložitelných odpadů vyprodukovaných na území města je možné získat dostatek energie na celoroční pohon až 50 autobusů městské hromadné dopravy.

Když se z bioodpadu získá energie v podobě plynu, zbude ještě jeho materiálová složka – organická hmota a živiny, které je možné použít jako hnojivo.

Oběhové hospodářství tak díky sdílení, pronajímání, opětovnému používání, opravování, repasování nebo recyklaci zhodnocuje již existující výrobky, suroviny a materiály. Tím se prodlužuje životní cyklus výrobků a minimalizuje se odpad. Když už nemůže být použit samotný produkt, využijí se jeho části a materiály, aby z nich vznikla další hodnota pro ekonomiku.

Mgr. Zdeňka Kovářiková vystudovala žurnalistiku a sociální a kulturní ekologii na Univerzitě Karlově.

Zdeňka Kovářiková

Cirkulární kavárny v Praze

Pět kaváren v Praze 7 zkusilo jít na hranici toho, jak šetrné mohou být ve svém provozu. Po dobu půl roku se zapojily do projektu cirkulárních kaváren. Znamenalo to pro ně ptát se po tom, odkud jsou suroviny, ze kterých vaří, nakupovat potraviny ve větším balení, všimnout si, kolik jednorázových obalů použijí, ale třeba i vyměnit úklidovou drogerii za šetrnější. Přesto všech pět kaváren hodnotí cirkulární fungování jako přínos.

Bar Cobra, Cafe Letka, Lajka, Vnitroblok a Cukrárna Alchymista spolupracovaly od listopadu 2018 do dubna 2019 s Institutem pro cirkulární ekonomiku Incien na tom, jak využít principy cirkulární ekonomiky v provozu kaváren a restaurací. Jejich majitelům to přineslo nejen snížení environmentální

stopu jejich podniku, ale i nákladů. Tím, že se zefektivnily všechny procesy v provozu.

„Nejdůležitější pro nás byl impuls ke změně přemýšlení. Na základě doporučení jsme změnili několik dodavatelů a podařilo se nám natolik snížit odpad, že rušíme celou jednu popelnici. Do budoucna rozhodně chceme s redukováním pokračovat, dokonce jsme se rozhodli zrušit jednorázové kelímky,“ popsala svoje dojmy v roce 2019 Zuzana Vachová z Vnitrobloku.

*Chcete si dopřát kávu bez zbytečných odpadů?
Jsou kavárny, kde se o to snaží.*

Foto: Louis Hansel / Unsplash

Začít na konci

Hotely, restaurace, kavárny a catering jsou významným producentem odpadu, a právě analýza odpadu je prvním krokem, který podnik potřebuje udělat. Rozdělí si odpad na ten, kterému se může vyhnout, ten, který lze vytrít, a zbylou směs.

„Největší část odpadu tvoří ve většině provozů obalové materiály. Nakupovat úplně bez obalu je zatím pro gastro provozy poměrně náročná cesta, odpady se ale dají značně zrecyklovat. I jednoduché kroky, jako je nakupování ve větších baleních, používání vratných nebo recyklovatelných obalů či podpora zákazníků ve využívání vlastních hrnků a krabiček, mohou významně pomoci,“ uvádí Barbora Kebová, která v Incieniu projekt cirkulárních kaváren vedla.

Například změna obalových materiálů u mléka a jeho nákup ve větším balení často vedly k úplnému zrušení popelnice na nápojové kartony. A svážit o jednu popelnicí méně znamená podle Barbory Kebové úspory v řádu tisíců korun. Stejně tak snížení množství produkovaného gastro nebo bioodpadu provozům finančně uleví.

„Projekt byl pro nás velkým přínosem. Kromě změny dodavatelů jsme si objasnili legislativu týkající se odpadu. Celý náš tým získal motivaci pro odpovědnější a ekologičtější chování a dostali jsme do povědomí problematiku jednorázových plastů, kompostovatelných materiálů a celkově odpadu,“ hodnotí zapojení do projektu cirkulárních kaváren Michal Soldán z Baru Cobra.

Naopak jedním z obtížnějších kroků je podívat se kritickým environmentálním okem na

nabídkové menu a využívané suroviny. „Zde je možné udělat velké změny s velkým dopadem, je však potřeba ve většině případů upravit dodavatele, zaměřit se na původ surovin (zda jsou lokální, sezónní, jak byly vypěstovány a podobně) či snížit počet živočišných produktů na menu ve prospěch těch rostlinných,“ vysvětluje Barbora Kebová.

Poznáte cirkulární kavárnu?

„Provoz, který se snaží jít cirkulární cestou, asi nepoznáme úplně na první pohled. Ale může napovědět řada detailů. Například to, zda nabízí znovupoužitelné obaly na jídlo či nápoje s sebou, zda preferuje lokální a sezónní suroviny, zda má na menu alespoň část pokrmů vegetariánských nebo veganských anebo zda využívá ekologický papír a hygienické prostředky,“ radí Barbora Kebová.

Všímavý čtenář si všimne, že projekt cirkulárních kaváren pochází z doby před pandemií koronaviru, která restaurace a kavárny od roku 2020 významně ovlivnila. Možnost mít otevřené jen výdejní okénko a doručovat jídla donáškou vrátila do užívání mnoho jednorázových obalů. Po téměř dvou letech se ale jednotlivé provozy vracejí k fungování před pandemií.

„Dnes už jsme se vrátili víceméně do normálu, ale tou dobou šlo o samotné přežití celého

sektoru veřejného stravování. A vzhledem k tomu, že udržitelnost je postavena na třech pilířích – environmentálním, sociálním a ekonomickém –, je potřeba vyvažovat všechny tři,“ popisuje Bára Kebová.

Po období, kdy se společenská odpovědnost zaměřovala nejvíce na ochranu zdraví a snahu nešířit virus, se tak do centra zájmu opět vrací udržitelnost. A restaurace a kavárny si všimají, že jejich zákazníci si podle ní vybírají.

Přestože byl projekt cirkulárních kaváren časově omezený, řada principů v provozech zůstala. Mnoho restaurací a kaváren do něj navíc nebyla zapojená, jejich majitelé ale přijali principy cirkulární ekonomiky za své. Cirkulárních kaváren dnes po Praze určitě najdete více než pět.

Mgr. Zdeňka Kovářiková vystudovala žurnalistiku a sociální a kulturní ekologii na Univerzitě Karlově.

Zdeňka Kovářiková

Opravy se vrací do našich životů. Opravnárna, cirkulární dílna a Z pokoje do pokoje

Rozbila se vám rychlovarná konvice a vy nevíte, jestli se vyplatí nechat si ji opravit. Vlastně tušíte, že to nemá cenu, když novou koupíte za 400 Kč a budete ji mít doma hned. A ostatně, kde dnes najít opraváře, který by uměl konkurovat levným cenám elektroniky, oblečení a nábytku?

Na cenu sice jasnou odpověď nemáme, ale pokud z jakéhokoli důvodu chcete dát své nefunkční rychlovarné konvici ještě šanci, poradíme, kde můžete začít.

Opravnárna

Web Opravnárna.cz je dnes asi největší opravnářská síť, která vám pomůže najít opraváře, kteří mají zájem na vaší rozbité konvici pracovat. Je na něm zaregistrováno více než 1 500 opravářů a servisů. Najdete tam ševce, hodinové manžely, opraváře pračky nebo renovátorky nábytku.

Stačí zadat poptávku a systém vyhledá, kolik je ve vašem okolí opravářů či odborných

Stačí opravit a nemusí skončit na skládce.

Foto: Z pokoje do pokoje.

servisů odpovídajících vašemu zadání. Pak si vám tato služba řekne o peníze, konkrétně o 75 Kč. Částka slouží jako poplatek za provoz webu a zároveň jako záruka, že máte o zakázku skutečně zájem. Poté, co zaplatíte, je vaše zakázka nabídnuta všem opravářům a servisům v okolí. Opraváři, kteří o ni projeví zájem, vám napíšíou přibližnou cenu, za kterou by byli ochotní výrobek opravit.

Pak už následuje klasická domluva o předání a placení. Opravárna se snaží opraváře ověřovat a k dispozici je i jejich hodnocení samotnými zákazníky, které vám může pomoci rozhodnout se pro toho pravého.

Rychlovárná konvice možná není předmět, který by pro vás měl zvláštní hodnotu, ale třeba budete hledat někoho na opravu lampy po babičce nebo starého foťáku.

Cirkulární dílna HYB4

Koupit si opravu ale někdy nemusí být to, co chcete. Možná si chcete sami očalounit oblíbené křeslo. Může se stát, že to i umíte, ale chybí vám dílna a nářadí. Od toho je v Praze

*Cirkulární dílna. Můžete si tu něco opravit.
Foto: Adriána Vančová*

cirkulární dílna v Kampusu Hybernská. Tam je vám za jednorázový poplatek 300 Kč k dispozici vybavení dílny, recyklovaný materiál a i rady lidí, kteří opravují vedle vás. V dílně je v podstatě stále někdo, kdo je schopný poradit, jak pracovat s nástroji a jaký je nejlepší postup. Pokud si ale chcete být jistí, že vše bude k dispozici, je lepší předem se ohlásit s tím, co chcete vyrobit nebo opravit.

Pokud si nejste jistí, jak se do čalounění křesla pustit, můžete se přihlásit na některý z pravidelných řemeslných workshopů, které se v dílně v Hybernské ulici konají.

Pokud jste řemeslník, který se momentálně ocitl bez dílny a do Hybernské ulice se vám nechce, můžete si pronajmout místo v Opravárně v Praze-Michli. Buď jednorázově, nebo si zaplatit členství.

Z pokoje do pokoje

Stěhujete se a víte, že budete měnit nábytek? Pak se vám hodí vědět o projektu Z pokoje do pokoje. Můžete jim darovat kousky vybavení, které se vám již nehodí, a naopak si vybrat novou komodu nebo židli. Z pokoje do pokoje je takzvané re-use centrum, které odebírá použitý nábytek a domácí vybavení. Ten opraví, přetvoří, výtvarně upraví a nabídne ho dále k prodeji ve svém obchodě v Praze na Florenci nebo online.

Podobně jako jiné podobné iniciativy se i provozovatelky projektu o svoje znalosti renovace nábytku dělí na různých kurzech.

Díky nim se opravy mají možnost vrátit do našich životů, přestože motivací k nim často není cena, ale ohled na šetrnost k životnímu prostředí. Abychom lépe využívali to, co už bylo vyrobeno, než sahalí po novém.

Mgr. Zdeňka Kovářiková vystudovala žurnalistiku a sociální a kulturní ekologii na Univerzitě Karlově.

Jiří Hlinka

České stavebnictví cirkulární

Více než polovina všech odpadů v České republice pochází ze stavebnictví. Mezi léty 2015 až 2020 to bylo ročně 18 milionů až 22 milionů tun stavebních a demoličních odpadů. Z toho přibližně dvě třetiny stabilně tvoří výkopová zemina, kamení a hlšina, které lze relativně snadno recyklovat.

Kromě potřeby omezit produkci odpadů hraje pro recyklaci také stoupající cena řady stavebních surovin, jejich dlouhodobý nedostatek a také snaha vyhnout se otevírání nových lomů. Recyklace a cirkulární ekonomika jsou ostatně i jednou z priorit Evropské unie a jejího programu Green Deal.

České stavebnictví čeká náročný úkol recyklovat 4 až 6 miliony tun stavebního a demoličního odpadu ročně. Jde o 22–28 % veškerých odpadů. Ty lze druhotně využít

a vyrobit z nich opět beton, cihly, případně i asfalt či kamenivo. V mnoha případech lze recyklovaným odpadem nahradit i stavební kámen, jenž patří k hlavním materiálům v českém stavebnictví, potřebným ve velkém množství zejména při opravách i výstavbě nových dopravních komunikací.

„Již několikrát autorizované osoby upozornily na fakt, že pokud se nebude zvyšovat podíl recyklovaného kameniva, nebude například z čeho realizovat vysokorychlostní železniční tratě,“ konstatuje Robert Špalek, předseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT). Komora se proto snaží o to, aby se recyklace a cirkulární ekonomika staly běžným a používaným postupem mezi jejími 32 000 členy – autorizovanými osobami.

Téma recyklace a zavádění cirkulárního hospodaření ve stavebnictví není aktuální jen z hlediska evropských cílů v oblasti ochrany klimatu, ale také s ohledem na strmě stoupající ceny a dílčí obtížnou dostupnost stavebních materiálů. O změně přístupu svědčí zejména to, že materiál získaný při odstraňování staveb, nebo spíše dekonstrukci staveb, přestává být i díky novým právním předpisům vnímán jako odpad. A pohlíží se na něj jako na dále využitelný inertní materiál a cennou surovinu. Při dodržení přísných norem může být využit ve specifikovaných

oblastech výstavby – nejčastěji u pozemních komunikací nebo inženýrských sítí.

„Aby se tak mohlo stát, musí se však zcela změnit přístup k demolicím. Výrobě kvalitního materiálu pro recyklaci musí předcházet promyšlené třídění už během odstraňování staveb,“ doplňuje Miroslav Škopán z Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, který zároveň stojí v čele Asociace pro rozvoj recyklace stavebních materiálů v ČR.

Jak dodává, příslušné strojové sestavy a postupy jsou již k dispozici. „A zcela jistě jde o velkou příležitost pro soukromý sektor, například v oblastech, kde dochází k útlumu těžební činnosti nebo obecně těžkého průmyslu,“ myslí si Škopán.

Podle ČKAIT vedou k ideálnímu podílu recyklovaných surovin, které nijak nesnižují kvalitu staveb a nahradí omezovanou těžbu z přírodních zdrojů, tři vzájemně provázané cesty:

První z nich je funkční proces certifikace stavebních výrobků a materiálů pracujících s druhotnými surovinami z průmyslových provozů nebo komunálního odpadu.

Druhá zahrnuje rozsáhlejší a intenzivnější osvětu směrem k firmám a stavebníkům

zaměřeným na provádění staveb, jejich změn a odstraňování. A zároveň k projektantům, kteří by měli stavby navrhovat tak, aby demolicí staveb nahradila jejich řízená dekonstrukce. Během ní jsou všechny použité materiály a komponenty na konci životnosti stavby v maximální míře recyklovatelné či opět přímo využitelné.

Konečně třetí cestou je příkladný přístup veřejného sektoru, jenž může požadovat vyšší podíl recyklovaných materiálů. „Například ve Švýcarsku je podle informací z ARV Baustoffrecycling Schweiz (Švýcarská Asociace recyklace stavebních materiálů) u staveb hrazených z veřejných rozpočtů nutno

používat minimálně 40 % betonů, výrobných s přísadou recyklovaného kameniva,“ nabízí srovnání Miroslav Škopán. Ještě vyšší požadavek uplatňuje evropská zelená taxonomie – očekává při dekonstrukci staveb 70% podíl stavebních materiálů a výrobků určených k recyklaci.

S ohledem na vysokou aktuálnost témat recyklace stavebního a demoličního odpadu a aplikaci aspektů cirkulární ekonomiky ve stavebnictví připravuje ČKAIT odborné vzdělávací akce pro autorizované osoby. 16. března proběhne další seminář a webinář na téma „Využití stavebních a demoličních odpadů“.

V Německu, Rakousku, zemích Beneluxu a ve Švýcarsku se v porovnání s ČR užívají značně komplikovanější strojní celky, které zajistí zejména potřebnou stabilitu vysoké jakosti produktů. Na obrázku je recyklační linka pro betonovou suť RCH Recycling Center Himberg GmbH, Wien. Foto: Miroslav Škopán

Jiří Hlinka pracuje pro Českou komoru autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Praha cirkulární

V lednu pražští zastupitelé schválili Strategii hl. m. Prahy pro přechod na cirkulární ekonomiku. Česká metropole se tím hlásí k průběžnému snižování ekologické a uhlíkové stopy.

Cirkulární ekonomika představuje nový přístup k zacházení se surovinami, materiály a výrobky. Strategie Prahy obsahuje celkem sedm tematických cílů s návrhy 73 opatření a 34 konkrétními projekty.

„Principy oběhového hospodářství chceme zavést především ve čtyřech oblastech, které mají největší potenciál materiálových i emisních úspor – stavebnictví, nakládání

s odpady, nakládání s vodou a potravinami a v zemědělství,“ říká náměstek primátora hl. m. Prahy Petr Hlubuček. Jedná se například o svoz gastroodpadu ze školních jídelen, stavbu bioplynové stanice, multikomoditní sběr, technologicky vyspělou dotřídovací linku a škvárové hospodářství.

Praha se strategií hlásí k průběžnému snižování své ekologické a uhlíkové stopy (zdrojové náročnosti spotřeby) a směřování k uhlíkové neutralitě v roce 2050. Pro naplnění této vize chce Praha motivovat pražské aktéry, včetně soukromého sektoru a veřejnosti, k odpovědnému nakládání se zdroji a odpovědné spotřebě.

Strategie navazuje na Klimatický plán Prahy do roku 2030, připravil ji Pražský inovační institut v úzké spolupráci s magistrátním odborem ochrany prostředí, společnostmi Pražské služby a Pražská vodohospodářská společnost a dále s ČVUT UCEEB, FSV ČVUT, Crea-Tura, nizozemskou konzultační společností Circle Ekonoma a řadou dalších expertů, kteří se účastnili individuálních či skupinových konzultací.

Více viz klima.praha.eu

Zpracováno podle tiskové zprávy Magistrátu hl. m. Prahy.

Foto: [Tom Grünbauer](#) / [Unsplash](#)

Téma udržitelnosti je dnes v módě. A i móda může být o udržitelnosti. Třeba když se kvůli novému oblečení nevytváří zbytečný odpad a environmentální zátěž. Jednou z možností, jak na to, je SWAP. Anglicky to slovo znamená výměnu.

SWAP je akce, kam můžete přinést věci, které už nepoužíváte, ale které jsou stále v dobré kondici. A někdo jiný, kdo je využít dokáže, si je odnese. SWAP můžete udělat sami pro své kamarády a blízké (a je to i prima společenská příležitost), nebo se dají pořádat ve větším měřítku.

Magistrát hlavního města Prahy to zkouší ve větším měřítku dvěma směry. Jednak dovnitř samotného úřadu, jednak směrem ven k obyvatelům města.

Dovnitř

Pro své zaměstnance uspořádal magistrát pod vedením profesionální organizace SWAP Prague už tři SWAPy. Výměna se týkala především textilu, ale postupně se začalo nosit širší spektrum předmětů – nerozbalená kosmetika, knihy, hračky atp.

Během roku 2021 se uskutečnily dvě akce. První z nich se konala v červnu, zúčastnilo se jí 137 zaměstnanců, většina z nich se po

dobu akce průběžně vracela. Zaměstnanci celkem přinesli 315 kg věcí, z čehož se jen v rámci těchto dvou dnů podařilo interně rozebrat, tedy zachránit 82 %. Nerozebrané předměty byly předány neziskové organizaci, která dále s textilem smysluplně nakládá.

Po celou dobu SWAPU byla přítomna švadlenka, která kromě klasického zkracování oděvů tentokrát i přešivala šaty na sukni a vyměňovala rozbité zipy, provedla celkem 18 oprav. Druhá akce se konala v listopadu

předmětů, které budou na akci občany doneseny: textil, nádobí, hračky, knihy, nábytek, rostliny. V souladu s tímto byly osloveny organizace, které kromě osvětové činnosti měly za úkol se postarat o případný odklon předmětů, které si mezi sebou nerozebrali účastníci akce s cílem, aby přistavený kontejner v závěru akce zůstal prázdný.

Finální statistiky

Kromě faktu, že akce splnila své závazky, byla radost sledovat, jak se na místě mísí generace, předávají si fyzické předměty i názorové hodnoty. Věříme, že v roce 2022 budou další SWAPy pokračovat a společně dokážeme zatočit s plýtváním!

Předmět	Přineseno	Předměty, které se v rámci akce nerozebraly	O zbytek se postaral
nábytek	115 ks	25 ks	Nábytková banka
textil	314 kg	100 kg	Diakonie Broumov
domácnost	431 kg	80 kg	Reuse point Zakrytá
knihy	563 ks	443 ks	Reknihy

Foto: Archiv HLMP

roku 2021 a pyšnila se podobným procen-tem vrácení předmětů zpět do oběhu.

Letos by se mělo se SWAPy pro zaměstnance pokračovat.

Ven

V říjnu roku 2021 proběhl SWAP pro občany v městské části Praha-Slivenec. Cílem bylo jednak fyzicky předcházet vzniku odpadu, ale zároveň edukace a představení alternativních možností nakládání s předměty jinak, než aby skončily v odpadu. A zároveň šlo o předání kontaktů na klíčové aktéry, kteří již v rámci dané problematiky na území Prahy figurují.

Současně na základě empirických zkušeností byly vytipovány následující převažující typy

Ing. Jitka Hofmanová pracuje pro Magistrát hl. m. Prahy jako specialista odpadového hospodářství.

Radomír Dohnal

Nizozemská cesta k cirkulární ekonomice vede přes zisk

Promyšlené nakládání s odpady, do detailu podchycené třídění odpadů, pokročilá úroveň materiálové recyklace, výrazná snaha o znovupoužití a návrat už jednou vyrobených produktů či jejich komponent zpět do oběhu. Holandsko je zemí, kde jsou v odpadovém hospodářství oproti Česku hodný kus napřed. Fascinující při tom je, jak se tu šetří zelenými slovy.

V rozpravách se zástupci malých recyklačních firem i v debatách s generálními řediteli velkých ekokoncernů tu zmínky o ochraně přírody a čistém ovzduší slyšíte zřídka. Řeší

se spíš efektivita a výtěžnost provozu, oběmy znovuzískaných druhotných surovin, jejich tržní hodnota a uplatnění v průmyslu. O matičce zemi se tu nemluví. Pochopitelně, že to, v jakém stavu jednou zanechají životní prostředí pro generace svých potomků, jim lhostejné není. Ale není to dominující motiv nizozemské recyklační politiky. Spíš jen přirozený bonus, něco navíc. Je to špatně?

Myslím si, že nikoliv. Ne každý může chtít porozumět, že právě jeho počínání škodí životnímu prostředí. Ale každý dobře rozumí tomu, když neprospívá sám sobě, svému

Opraveno, navoněno, může se znovu poslat do provozu. Foto: Radomír Dohnal

zisku, teď. Řeč peněz možná není upřímná, ale chápe ji každý. Zkrátka a dobře, v Holandsku se žije a pracuje v termínech udržitelnosti, materiálové návratnosti a cirkulární ekonomiky. Nikoliv proto, že by tu někdo trpěl environmentálním sentimentem. Ale proto, že se to vyplácí.

Kouzelné na tom je, že podnikatele tu není třeba k zeleným inovacím motivovat a přemlouvat. Proč? Bylo by to přesvědčování

Hlíva ústříčná na lógru. Foto: Radomír Dohnal

z pohnutek charity nebo obavy o čistotu vody. Pro firmu Roetz je to byznys. A královský. Jak to?

Ulicemi Amsterdamu krouží flotila více jak 880 000 bicyklů. To, že někdo za 5–10 € koupí zrezavělý šrot, který se po týdnu neuspěchané práce stane důstojným jízdním kolem za 550–600 €, prostě nemá z podnikatelského hlediska chybu. Hlad po kolech je tu neuchající. To, že je díky tomu voda v dractech metropole čistší, vzniká méně odpadu, znevýhodnění občané jsou produktivní a kolům se prodlužuje životnost, je vedlejšími produkty fungující cirkulární ekonomiky.

Výnosnost recyklace objevila i Green Recycled Organics (GRO). Rodinná firma, která začala zhodnocovat odpad řetězce kavárny franšízy La Place. Zajímají se primárně o „lógr“ od kávy. Proč? Aby na něm, coby na živném médiu, mohli pěstovat houby. Každá jedna kavárna zmíněného řetězce denně vyprodukuje až 25 kilo tohoto odpadu. Rádi se ho zbaví. GRO díky tomu může pěstovat hlívy ve velkém. A dodává je – kam jinam – než do kuchyní La Place. Ze 130 tun odpadu se tak stane 7,8 tun chutných hub. Nejen odpady, ale i peníze se tu točí.

„Proč byste něco vyhazovali, když se s tím dá báječně pracovat a dá se na tom vydělat, ne? Jen blázen by to dělal jinak,“ říká dnes

hlívoový baron Leonel van der Steen. A to je možná podstata toho, proč jsou Holanďani v politice odpadového hospodářství napřed. Umí vidět v recyklaci její potenciál, koukají na odpad jako na druhotnou surovinu a aktivně hledají cesty k realizaci uživatelnosti. Aby měli náskok, aby to neslo.

Waternet spolu s recyklátory z UBM rozjel poliční urinátory proto, že by bylo ekonomicky nerozvážné zbavovat se ročně 1 000 tun jakostního fosforečného hnojiva. Van Helvoirt dělá byznys zpracováním stavební suti: navázali jej na kompostárnu a dnes produkují unikátní Tree-terra, strukturovaný substrát pro výsadbu stromů do měst. AELS (Aircraft End-of-Life Solutions), druhý podnik svého druhu na světě, se soustředí na likvidaci vysloužilých letadel recyklací jednotlivých dílů.

Nedělají to vyloženě proto, aby chránili přírodu. Dělají to, protože se jim to vyplatí. A jen blázen by to prý tedy dělal jinak. Možná by to někdo takhle měl zkusit u našich podnikatelů. Představit jim výhody cirkulární ekonomiky, jež netkví jen v tom, že tím pomohou přírodě. Ale proto, že se jim to vyplatí.

Mgr. Radomír Dohnal vystudoval Biologii ochrany přírody na Biologické fakultě Jihočeské univerzity.

ROZHOVOR

Nábytek z 80. let nás ještě přežije, říká vedoucí nábytkové banky Tomáš Valenta

Před rokem vznikla v hlavním městě Nábytková banka Praha. Ta, coby pracoviště Centra sociálních služeb, přijímá nábytek od dárců a přerozděluje ho prostřednictvím sociálních pracovníků lidem, kteří nábytek potřebují, ale nemohou si dovolit koupit vlastní. Vedoucí nábytkové banky Tomáš Valenta s námi mluvil o tom, jaký nábytek nejdéle vydrží, jaké kusy jsou nejžádanější i jaký nejkurioznější kousek přijali.

Jaký nábytek lidi nejčastěji potřebují?

Šatní skříň, stůl, postel a židle.

Naše úzké místo jsou židle, protože jich je drtivá většina čalouněných. A my z hygienických důvodů vůbec nic čalouněného nebereme.

Měli jsme v tomto ohledu velké štěstí, že jsme se mohli poučit z chyb kolegů z celého světa. Oni dříve čalouněné brali, ale pak taky měli plnou halu štěnic.

Tomáš Valenta je vedoucím nábytkové banky pro Centrum sociálních služeb Praha. Pochází ze severozápadních Čech, je vystudovaný truhlář a sociální pracovník. Působí ještě v organizaci Vteřina poté, kde se zabývá právy dětí v ústavní péči, dříve pracoval v Armádě spásy.

A kdybychom k našim klientům zavezli s nábytkem i štěnice, tak jim jenom uškodíme. Zbavit se štěnic může vyjít i na desítky tisíc korun.

Čalounění tedy omezuje příjem hlavně u židlí?

Nejenom. Za týden mám třeba 20 e-mailů s nabídkou pohovky. Ty jsou ale čalouněné...

Prochází u vás nábytek nějakou očišťou?

Všechno preventivně ošetřujeme. Máme na to speciální přípravek, který by měl zajistit, že dva měsíce by do nábytku neměly vlézt žádné paraziti. Ošetřujeme nábytek, nádobí, halu i naše auto. Abychom měli jistotu, že tady opravdu štěnice nemáme a nikam je nerozvezeme.

Kdo jsou nejčastější příjemci nábytku z nábytkové banky?

Největší skupinou jsou nízkorozpočtové rodiny. Lidé, kteří pobírají dávky hmotné nouze. Asi ze třetiny jsou to lidé, kteří spolupracují s neziskovým sektorem.

My v Nábytkové bance nemáme kompetence rozhodovat o tom, komu nábytek půjde a komu ne. To dělají sociální pracovníci, kteří své klienty znají, a spolu s nimi o nábytek žádají. Jsme pro sociální pracovníky na území

hlavního města Prahy taková pomocná ruka. Celého procesu se kromě sociálních pracovníků ze sociálních služeb mohou účastnit i referenti z Úřadu práce a kurátoři z městských částí, záleží na tom, kdo je klient.

Kdo kromě nízkorozpočtových rodin může o nábytek z banky žádat?

Mladí dospělí opouštějící ústavní výchovu nebo pěstounskou péči, lidé opouštějící výkon trestu odnětí svobody.

S výběrem nábytku klientům v nábytkové bance pomohou.

Dokonce jsme schopni podpořit i neziskové organizace. Podpořili jsme jich zatím sedm, většinou to byly organizace, které si nemohly dovolit pracovní stoly.

A pak senioři. Ti nepotřebují mít sociálního pracovníka, nepotřebují pobírat dávky hmotné nouze, každý senior má u nás dveře otevřené.

A mají lidé možnost vybrat si, co se jim líbí, hodí, rozměry?

Určitě. Tohle mi přišlo jako nejzásadnější. Když si máte vybavit byt, je dobré, abyste si nábytek vybrali.

Nábytkové banky totiž fungují dvojím způsobem. Buď umožňují, aby si klienti nábytek vybrali, anebo jim nábytek přidělí podle seznamu.

...a když to jde, pokusí se nábytek barevně sladit.

My se snažíme, aby si klient nábytek vybral. A ještě jim pomůžeme tím, že se vyptáme, jak mají velký byt, kolik mají místa, kolik lidí je v domácnosti. A vymyslíme to tak, aby každý člen domácnosti měl svoje úložné prostory.

A když to jde, snažíme se i vybírat nábytek i podle dezénu, aby barevně pasoval. Když to jde.

Darují vám nábytek spíše firmy, nebo jednotlivci?

Jednotlivci.

Podle mého jsou to hlavně lidi, kterým není lhostejný život jejich sousedů. Já je asi neumím úplně definovat, ale mám pocit, že takových 80 % lidí chce darováním nábytku někomu pomoci.

Volají nám ale i lidé s tím, že by se potřebovali nábytku zbavit, to je těch 20 %, kteří si nás pletou s vyklízečí firmou.

Ale těch 80 % zavolá a řekne, že viděli reportáž s námi a mají dětskou postel a jestli bychom ji mohli předat nějaké rodině.

Dárci nám nábytek ve většině případů vozí, a my jsme za to rádi, anebo řešíme svozy. Ale vzhledem k tomu, že máme jedno auto na odvozy i svozy, je čekací lhůta na svoz celkem dlouhá.

Nehromadí se vám tady nějaký typ nábytku?

V sedmdesátých, osmdesátých letech letech se hodně vyráběl sektorový nábytek. Byly tři nebo čtyři typy obývacích stěn. Ty nám sem dárci hodně vozí, a musím říct, že klienti si je moc neberou.

Dřív měl nábytek sloužit třeba třem generacím. Dnes už se z nábytku stala taková houska na krámě. Dnešní šatní skříně vydrží třeba dva roky. Lidé ale chtějí moderní nábytek, jen si neuvědomují, že jim vydrží pár let.

Kdežto nábytek z 60., 70., 80. let byla ještě poctivá truhlářská práce. A my ho tady máme hodně a v dobré kvalitě. Což dokládá, že vydrží.

A s kolegou skladníkem, který je truhlář, lidem radíme, jak si tenhle nábytek upravit, obrousit a natřít na barvu, jakou si kdo přeje.

Vy máte i truhlářskou dílnu. Co je ta nejčastější oprava, se kterou se vypořádáváte?

Truhlářskou dílnu jsme zatím pořádně nepoužili. Máme nabídek bytového vybavení tolik, že si vybíráme to, s čím nebude moc práce.

Děláme si hlavně police. Občas nám někdo přiveze skříň, ve které chybí police. A když se nám tady objeví nějaká nepoužitelná skříň, vyndáme z ní kování, rozřežeme ji na police.

Když přijímáme nábytek, tak hodně apelujeme na to, aby byl kompletní se vším všudy. Jednou se nám stalo, že nám dárce přivezl 30 postelí. Až později jsme si všimli, že jim chybí kování. Nové stálo 500 Kč k jedné

Nic čalouněného tu nenajdete. Je to ochrana proti štěncům.

posteli, to je pro 30 postelí už dost. Podařilo se nám ale onoho dárce dohledat a zeptat se ho, jestli mu někde náhodou neleží kování k postelím, a pán nám ho přivezl.

Všechny tyhle chyby nás posouvaly dál. Ted už víme, na co si dávat pozor, co brát, co nebrat.

Znamená to, že máte hodně nabídek od dárců a berete jen nábytek, který je nepoškozený a plně funkční?

Nejdůležitější je, aby nábytek byl plně funkční.

Na atraktivitu moc nehledíme, ta je totiž dost relativní. Já osobně miluju nábytek z 80. let. Tehdy se hodně dbalo na to, aby se přiznalo dřevo jako takové, a dávalo se minimum lamina. Z mého pohledu truhláře je to atraktivní nábytek.

Pohled dnešního mladého člověka je ale jiný.

Truhláře tady ale nemáte?

Já mám maturitu z truhlářiny. Nejsem ale moc šikovný truhlář. Naštěstí tu mám skladníka, který je velmi šikovný truhlář. Cokoli je potřeba opravit, má do hodiny opraveno.

Dá se podle vašich zkušeností mluvit o ideálním nábytku, co se týká trvanlivosti nebo opravitelnosti?

Mně připadá, že se zatím nevymyslelo nic lepšího než nábytek z 80. let. Tehdy se nábytek profesionálně klížil velkými ztužidly, na spoje se používaly kolíky. Takový nábytek je pevný a nás ještě přežije.

Dnešní nábytek je udělaný tak, že si ho přivezete domů v krabicích a pak si ho sami složíte pomocí takových spojovacích zámečků. A spojovací materiály jsou přizpůsobené tomu, aby to zvládl dát dohromady každý a nepotřeboval na to moc síly a vědomostí. A taky to podle toho vypadá. Takové skříňky se při prvním nebo druhém převozu začnou viklat.

Ale vy si nevybíráte nábytek podle kvality. Berete vše funkční, co vám lidi přivezou?

Přestali jsme třeba brát takové ty velikánské příborníky, které se dělaly zhruba v polovině minulého století. Jsou strašně náročné na stěhování.

Dnešní šatní skříň úplně v pohodě ve dvou lidech odnesete. Skříň z 50.–80. let, na to potřebujete tři lidi. Ale na příborníku se zničíte, protože váží třeba 120 kg.

A u nich se nám klasicky stávalo, že si je vybrali lidi z Prahy 1 nebo Prahy 2 do 5. patra bez výtahu. V domech, kde jsou malá točená schodišťátka. Kolegové se mi ze závozu vrátili zničení...

Nábytková banka nabízí nejen nábytek, ale i další vybavení domácnosti.

Nějaké příborníky a těžké šatní skříně ještě máme, ale nabízíme je už jenom do přízemí. Já nechci přijít o naše řidiče, protože na jejich práci stojí celá nábytková banka. Nerad bych, aby jim za pár měsíců odešla kolena. I když mají k práci všechny pomůcky: stěhovací pásy, stěhovací kolečka a tak.

Přestěhovat věšáky problém není. Horší je to se starými kredencemi.

přeorientuje na lidi, kterým by ten nábytek mohl pomoci, tak je to win-win.

Nabízí nábytková banka pouze nábytek?

Ne.

Reagujeme jak na nabídku, tak na poptávku. Z toho důvodu jsme začali brát i elektrospotřebiče. Bereme jen funkční, vždycky je zkusíme. A když nabízíme elektrospotřebič, vždycky informujeme potřebnou domácnost, aby si ho nechali ještě zrevizovat elektrikářem. Je lepší zaplatit 200 korun za revizi pračky než 20 000 korun za vytopeného souseda.

Máme tady teď asi 90 DVD přehrávačů, což už je ale zastaralé médium. Ale možná se někdo najde, kdo by ho chtěl.

Ze začátku jsme odmítali brát nádobí, ale když nám po něm začaly přicházet poptávky, tak jsme to přehodnotili. Nabízíme ho podle počtu lidí v domácnosti: když v domácnosti bydlí tři lidé, tak si mohou vybrat tři hluboké talíře, tři mělké, tři dezertní, tři hrníčky, tři příbory, ale jeden hrnec a jednu pánev.

Po nádobí se nám lidi začali ptát na hračky. A my jsme říkali, že jsme nábytková banka, už takhle bereme navíc elektrospotřebiče a nádobí... Ale nakonec bereme i hračky. Teda kromě plyšových, samozřejmě.

Jakou nejkurioznější věc jste přijali?

Jednou nám dárce přivezl kopii obrazu Renoira. Teď ho má v bytě jedna seniorka, asi úplně neví, o jaký klenot se jedná.

A úplně na samém začátku nábytkové banky nám sem přijelo velké auto se starožitným nábytkem. Nábytek z první republiky, u obchodníků se starožitnostmi by to mohlo mít cenu třeba sto tisíc. Pánovi to bylo jedno, prý s tím nechce mít žádnou práci. „Tady to máte a já jedu“. Klienti úplně netušili, jak cenné kousky si odváží. Ale my jako nábytková banka na cenu nehrajeme.

Pak v důsledku pandemie covidu rušila jedna dárkyně úplně celé hodinářství. Přijelo velké auto se 70 hodinami. Mrzí mě, že dárkyně musela hodinářství zavřít. Zároveň mohla hodiny rozprodat někde na e-shopu. Ale rozhodla se nám je přivést. A klienti byli úplně šťastní.

A loni jsme měli nábytek z organizace Lumos Foundation, kterou založila spisovatelka Rowlingová. Přivezli hromadu stolů. A já pak klientům říkám, že tenhle stůl je od Rowlingové, říkáme ji stoly od Harryho Pottera. A klienty těší, že má nábytek nějaký příběh.

Rozhovor a foto: Zdeňka Kovářiková

Jaký obrat nábytku máte?

V roce 2021 jsme podpořili 441 subjektů, s tím, že 434 byly domácnosti a sedm neziskové organizace.

Aktuálně máme v hale asi 1 500 kusů nábytku. K 31. 12. 2021 jsme přijali 5 009 kusů bytového vybavení. A kdyby nábytková banka v Praze nefungovala, tak by těch 5 009 kusů bylo nejspíš spálených. Úplně zbytečně.

Ve střední Evropě se za rok 2018 spálilo 35 000 tun použitelného nábytku. Když se to

Kdysi mi jeden slovný geolog s úsměvem ve tváři vyprávěl, jak se celý svět musel učit „ř“ poté, co roku 1984 schválil Mezinárodní geologický kongres, že nejmladší oddělení siluru se bude jmenovat přídolí. Nevím, do jaké míry je ta historka pravdivá, neb leckdy se dá v zahraniční literatuře narazit na polatinštěnou verzi Pridolium, každopádně vypoovídá cosi o významu našeho Barrandienu pro světovou geologii.

Ono Přídolí, které vstoupilo do světové odborné literatury, najdeme v údolí Vrutice na západním okraji Velké Chuchle. Jméno Přídolí je však zřejmě výtvořem geologů a paleontologů 19. století, kteří zde bádali, mezi lidmi bylo a je tohle území známo jako V Dolích či V Dolech.

Různých pozoruhodných památek na těžbu a zpracování vápence tu najdeme celou řadu. Tou nejviditelnější je bývalá Pacoldova vápenka. Krásná průmyslová stavba z druhé poloviny 19. století stojí uprostřed osady V Dolích téměř tak, jak byla postavena; chybí jen zastřešení obslužné rampy pecí a výtah s plošinami sloužícími k navážení vápence.

Vrchol Homolky.

Vápenka vznikla podle tehdy převratného patentu Jiřího Pacolda (odtud její jméno), který vycházel z konstrukce železářských pecí a umožňoval zpracovat i netříděný vápenec. Tvoří ji dvě totožné pece, každá o dvou válcových šachtách. Vápenec se do nich sypal shora, zhruba ve třetině výšky jsou roštová topeniště, u paty stavby pak vybírací otvory.

„Pacoldovky“ se u nás stavěly jen několik málo desetiletí, poté je nahradily modernější vápenky kruhové. Dochovalo se jich velmi málo a tak je stavba u Velké Chuchle svojí autenticitou skutečným unikátem.

Proti vápence se vypíná nápadný homolovitý vrch, zvaný příhodně Homolka. V jeho jižním

Pacoldova vápenka.

úbočí je členitý romanticky vyhlížející lom, ukrývající jeden z našich tří mezinárodních stratotypů, tedy geologických profilů, určených Mezinárodní stratigrafickou komisí jako standard sloužící ke „kalibraci“ podobných lokalit na celém světě. Paradoxně, nejde o profil, který by vymezoval již zmíněné přídolí, ten se nachází v lomu Požáry u Řeporyj.

Pod Homolkou se nalézají hranice mezi devonskými stupni lochkov a prag. Ano, pokud vám ta jména znějí povědomě, nemýlíte se – Lochkov je jméno nedaleké pražské čtvrti a Prag latinské označení samotné Prahy, tedy další „české stopy“ v mezinárodním geologickém názvosloví.

Divočina bývalého dolomitového dolu.

jednoho druhu konodonta (*Eognathodus sulcatus „eosulcatus“*), drobného mořského živočicha připomínajícího úhoře. V lomu je „zlatým“ páskem označena tato hranice mezi vrstvami č. 11 a 12, ale pravděpodobně zde dojde k revizi, neboť zkameněliny ústního ústrojí tohoto druhu byly později nalezeny i ve vrstvě č. 11.

Označení hranice stupňů prag a lochkov v lomu pod Homolkou.

Stejně jako na jiných stratotypech, i zde najdeme jednotlivé vrstvy očíslované. Každá vrstva je v odborné literatuře přesně popsána, zejména co se obsahu zkamenělin týče. Právě fosilie jsou pro stratigrafii (vědní obor zabývající se sledem v dávných dobách usazených vrstev) tím, co určuje stáří hornin a umožňuje jejich vzájemné porovnání. Spodní hranici pragu definuje první výskyt

Homolka dala jméno přírodní rezervaci, která krom vlastního ostrohu zahrnuje ještě další dva lomy – Žákův lom severovýchodně od vrcholu a k němu protilehlý Čulíkův lom, zakousnutý již do nejzápadnějšího cípu Chuchelského háje. Cílem ochrany nejsou zdaleka jen geologické fenomény, ale i poměrně rozlehlé fragmenty skalních stepí a dalších

teplomilných společenstev. Najít zde lze řadu vzácných rostlin (přímo v prostoru mezi Homolkou a Žákovým lomem například zvonek klubkatý pomoučený, chrpu chlumní, oman srstnatý, černohlávek velkokvětý, hlaváč šedavý, smldník jelení či mateřídoušku časnou, na stepi nad Čulíkovým lomem ještě řadu

Devonské vápence v lomu pod Homolkou.

dalších) a teplomilných druhů bezobratlých (především hmyzu, pavouků a měkkýšů).

Z Homolky je sice atraktivní výhled na Velkou Chuchli, ale sešlapem zdejší terén s velmi mělkou vrstvou vyschlé půdy hodně trpí. Proto prosíme, i když vstup sem není výslovně zakázaný, zkuste tento výhled oželeť. Na konci článku vám poradíme jinou vyhlídku,

kterou si můžete užít bez obav, že tím škodíte vzácné přírodě.

Ale zpátky k lomům. Právě Žákův a Čulíkův lom se zařezávají do požárského čili předolského souvrství. V obou lomech se vyskytuje hojně zkamenělin – lilijí, hlavonožců, mlžů,

Vrstvy prvohorních usazenin umí být krásně pestrébarevné.

graptolitů, korýšů či několikametrových kytjonožců (podle jejichž latinského jména *Eurypterida* je někdy Žákův lom nazýván též lomem Eurypterovým). Zde těžený kámen se využíval mimo jiné na tzv. černou mozaiku, kdysi populární dlažbu pražských chodníků.

Žákův lom byl v minulosti částečně zavezen, přesto jeho téměř čtvrt kilometru dlouhá

lomová stěna působí stále dosti monumentálně. V komornějším Čulíkově lomu najdete i oficiální piknikové místo s ohništěm.

Na druhou stranu od Homolky se nalézal dolomitový důl. Dolomitizovaný vápenec se zde těžil od počátku 20. stol. až do roku 1964

Zdejší lomy jsou slavnými paleontologickými lokalitami...

jak povrchově, tak i soustavou štol v několika patrech zavrtávajících se do svahu údolí. Dolomit byl používán v železárnách jako struskotvorná přísada do železné rudy i jako žáruvzdorný materiál na vyzdívky pecí.

Po ukončení těžby bylo spodní patro štol přestavěno na sklad trhavin, využívaných mimo jiné při stavbě metra. Jde o mimořádný areál

nejen na pražské poměry a je velká škoda, že je ve stavu, v jakém je, že není nějak lépe využit jako technická a geologická památka. Ledacos sice zůstalo zachováno, jde však o soukromý areál, kam je vstup zakázán a lze ho obhlédnout pouze ze silnice. Ledacos bylo zničeno a rozkradeno, takže unikátní tě-

...fosilie tu sbíral již Joachim Barrande.

žební vrátek byl roku 2002 raději demontován a převezen do skanzenu Solvayovy lomy, aby také neskočil ve sběrně železného šrotu. Alespoň bývalá kompresorovna byla pěkně opravena, byt dnes slouží obytným účelům.

Nejhořejší část areálu dolomitového dolu s jámovými lomy je dnes zavezena skládkou. Zavážení lomů je velice rozšířeným

barbarstvím. Jak vidno výše, lomy odkrývají mnohdy unikátní záznamy o geologických dějinách naší země, navíc vytvářejí vhodná stanoviště – kterých je dnes v naší krajině nedostatek, jako jsou skalní sutě, skalní štěr-

Vjezd do areálu bývalého dolomitového dolu.

plošinu. Do roku 1986, kdy byla uzavřena, dosáhla výšky 28 metrů. V současné době probíhá její rekultivace, postupně zde vzniká lesopark a rekreační areál.

Kotevní zeď, bránící sesouvání bývalé slivenecké skládky.

biny, ale třeba i tůně a mokřady – pro některé vzácné druhy rostlin. Však o tom již bylo napsáno a řečeno mnohé. Přesto je zavezení často i oficiálním, schváleným způsobem rekultivace opuštěných lomů.

Zavážení dolomitového dolu odpadem začalo údajně „na divoko“, ale od 70. let minulého století zde již fungovala oficiální skládka tuhého komunálního odpadu pro Prahu. Je nabíledni, že jámové lomy brzo nestačily a skládka se rozšířila i mimo ně, na přilehlou

Z horní hrany bývalé skládky se otvírá onen výše slibovaný výhled. Obejdete-li ji do kola, uvidíte nejen Velkou Chuchli i vlastní Homolku z nadhledu, ale třeba i panorama brdských Hřebenů s vysílačem Cukrák, ne daleký Slivenec se zajímavým středověkým kostelem či vltavské pravobřeží v okolí Modřan, Libuše a Kamýku. Stejně je ale škoda, že se nezachovaly původní lomy!

Nejjednodušší přístup do oblasti je od autobusové zastávky Velká Chuchle. Ale

mnohem hezčí cesta je po naučné stezce Chuchelský háj, kterou zde zřídil v roce 2014 Český svaz ochránců přírody „Natura, quo vadis?“. Stezka začíná v Malé Chuchli a její 7. a 8. zastavení jsou právě věnovány Přídolí.

Čulíkův lom a veřejné piknikové místo.

Pokud u 8. zastávky uhnete pěšinou vpravo, po 400 metrech dojdete k vápence a lomu se stratotypem, po dalších 150 metrech po silnici k areálu bývalého dolomitového dolu.

Ing. Jan Moravec je pracovník Českého svazu ochránců přírody.

19. května uspořádá Praha oslav Dne Země

Ve čtvrtek 19. května se uskuteční celodenní akce k příležitosti oslav Dne Země.

Akce se bude konat v čase od 9 do 18 hodin na pražské Kampě.

Dopoledne bude přednostně věnováno žákům pražských škol, odpolední program pak bude určen široké veřejnosti.

Tématem letošní akce je Hmyz v městské přírodě.

Tomuto tématu budou uzpůsobeny veškeré doprovodné aktivity – včelaření v Praze, pestrost ekosystému s ohledem na hmyzí populaci, hmyz jako potrava budoucnosti, důležitost hmyzu a mnoho dalších souvisejících témat.

Akce bude zakončena vystoupením skupiny The Tap Tap.

Více informací naleznete na portálu životního prostředí portalzp.praha.eu.

Putovní výstava fotografií ke kampani Ne! v přírodě

Po dlouhé přípravě letos Praha zahájila putovní výstavu fotografií, které vznikly ke kampani Ne! v přírodě. Kampaň upozorňuje na nevhodné chování některých návštěvníků pražských lesů a parků.

a pro každou byla vybrána jiná tvář z řady známých umělců či sportovců.

Témata fotografií a osobnosti:

1. Rušení klidu v přírodě hlasitou hudbou – David Kraus
2. Znečišťování přírody odpady – Ben Cristovao
3. Volně pobíhající psi v přírodě – Sharlota
4. Vjezd motorizovaných prostředků do lesů a parků – Dagmar Havlová
5. Zakládání otevřených ohňů a kouření v přírodě – Tonya Graves
6. Světelné znečištění přírody – Eva Samková
7. Vandalismus v přírodě – Andrea Kerestešová-Růžičková
8. Krmení volně žijících živočichů – Přemek Forejt
9. Nelegální čerpání vody z vodních toků – Jiří Korn
10. Dotýkání se nezraněných mláďat ve volné přírodě – Kateřina Sokolová
11. Vypouštění splaškových vod do přírody – Matěj Ruppert

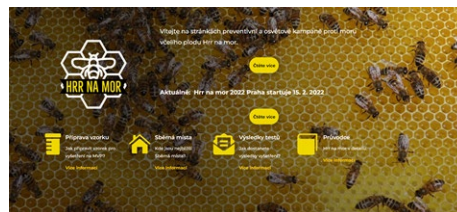

12. Cyklistika provozovaná mimo cyklostezky v přírodě – David Svoboda

Zájemci o výstavu mohou oslovit vedoucího produkce putovní výstavy pana Jaroslava Vacka jarovacek@gmail.com.

Více informací o putovní výstavě a kampani Ne! v přírodě naleznete zde: portalzp.praha.eu/NEvprirode.

Kampaň k prevenci moru včelího plodu

Praha letos zahájila kampaň k prevenci moru včelího plodu. V rámci této kampaně probíhá od 15. 2. 2022 plošné vyšetření vzorků měli na přítomnost moru včelího plodu.

Měl je směsný odpad na dně úlu, respektive pod obsazeným včelím dílem. Tvoří se činností včel při budování a ošetrování plástů. Obsahuje rozkousané zbytky voskových víček po otevírání zimních glycidových zásob a veškeré biologické zbytky z včelstva včetně mrtvých včel.

Dále vznikla Poradna moru včelího plodu, která poskytuje odborné rady týkající se moru včelího plodu a také odbornou asistenci v případě, že plošné vyšetření nákazu odhalí.

Mor včelího plodu je závažné onemocnění postihující časná larvální stadia včel. Původcem onemocnění je bakterie *Paenibacillus larvae*, která vytváří extrémně odolné spory. S vysokou odolností spor původce souvisí obtížné zdolávání této nákazy a nutnost

využití radikálních opatření při potvrzení výskytu nákazy na stanovišti.

Mor včelího plodu je zařazen mezi nebezpečné nákazy včel vyjmenované v příloze č. 2 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon). V případě podezření z výskytu nebezpečné nákazy má chovatel povinnost oznámit místně příslušné krajské veterinární správě podezření z výskytu nákazy na svém stanovišti.

Souběžně s plošným odběrem vzorků měli se budou také konat přednášky, semináře a další osvětové akce zaměřené na problematiku moru včelího plodu. Nejbližší přednáška se bude konat 16. 3. 2022 v Zastupitelském sálu Magistrátu hlavního města Prahy, a to od 17 h.

Více informací naleznete na stránkách pha.hrrnamor.cz.

Specializační studium pro školní koordinátory EVVO v MŠ

V rámci dlouhodobé a systémové podpory vzdělávání pedagogů v Praze byl odborem ochrany prostředí MHMP vybrán veřejnou soutěží realizátor dalšího intenzivního komplexního kurzu pro školní koordinátory EVVO v předškolním vzdělávání.

Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti EV pro pedagogy MŠ bude probíhat od června 2022 do září 2023, studium povede Botič, o. p. s. ze Střediska ekologické výchovy Toulcův dvůr a po jeho skončení přibude v Praze dalších 20 skvěle vyškolených koordinátorů EVVO pražských mateřských škol.

Kurz bude realizován prezenční formou a bude zahrnovat 250 hodin přímé výuky, proběhne v devíti třídeních a jednom týdenním pobytovém bloku. Vícedenní bloky proběhnou převážně v pražském Středisku ekologické výchovy Toulcův dvůr, další části kurzu se budou odehrávat v Lipce, školském zařízení pro EV v Brně, další blok ve Sluňkově, Centru ekologických aktivit města Olomouc, a také v Libereckém kraji (Střevlík).

V rámci specializačního studia navštíví účastníci i školky zabývající se EV a prostřednictvím terénní exkurze i přírodně zajímavé lokality.

Výuka bude probíhat v interiéru i exteriéru a bude preferovat interaktivní formy práce, které kombinují teoretický výklad s praktickou aplikací a následnou zpětnou vazbou. Během studia bude kladen důraz na osvojování si aktivních metod a forem vzdělávání, rozvoj kritického a tvořivého myšlení ve výuce a na úzké propojení odbornosti s praktickým využitím předávaných námětů a informací.

Obsahová náplň jednotlivých studijních bloků vychází z principů konstruktivistické a zážitkové pedagogiky. Použité metody vtahují účastníky do děje a jsou co nejvíce přizpůsobené jejich konkrétním potřebám.

Účastníci, kteří projdou celým studiem, budou na konci skládat závěrečné zkoušky před komisí. U závěrečné zkoušky předloží účastníci kurzu portfolio s pracemi, které budou

zpracovávat s pomocí zkušených konzultantů v průběhu celého studia. Úspěšní absolventi studia obdrží po jeho ukončení osvědčení.

V rámci podpory vzdělávání pražských pedagogů v oblasti EVVO budou účastníkům studia hrazeny veškeré výdaje s výjimkou dopravy na místo konání kurzů a ubytování na pobytových blocích mimo Prahu.

Možnost přihlašování je otevřena do naplnění kapacity kurzu, o přijetí bude rozhodovat pořadí přihlášek. Využijte proto příležitosti se ještě do Specializačního kurzu zapojit.

Více informací a přihlášku viz: toulcuvdvor.cz/stranka/specializacni-studium-pro-koordinatory-evvo-v-ms-2022-2023.

Mezinárodní kongres environmentální výchovy WEEC 2022 v Praze

V Praze se v březnu 2022 koná jedna z nejvýznamnějších událostí v oblasti environmentálního vzdělávání a výchovy, 11. mezinárodní kongres environmentální výchovy – WEEC 2022 (World Environmental Education Congress).

Ústředním poselstvím a tématem je budování mostů. Mostů mezi teorií a praxí, mezi různými přístupy k environmentální výchově, mezi formálním, neformálním a komunitním vzděláváním, mezi akademií a praxí, to vše napříč různými zeměmi.

Kongres se koná každé dva roky. V minulosti byl kongres pořádán například ve Vancouveru, Durbanu, Brisbane, Turínu, Marrakéši, Bangkoku či Gothenburgu. Tentokrát hostí tuto významnou událost Praha.

Pořadatelé tohoto kongresu jsou Masarykova univerzita ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a agenturou AIM. Kromě pořadatelů se na kongresu dále podílí řada dalších spolupracujících subjektů z prostředí univerzit (Univerzita J. E. Purkyně, Jihočeská

univerzita), veřejné správy (Ministerstvo životního prostředí, MHMP) a středisek ekologické výchovy (SEV Kaprálovův Mlýn, SEVER, SEV Toulcův dvůr, SSEV Pavučina). Tato mezinárodní konference je významnou událostí a výjimečnou příležitostí pro vzdělávání, síťování a sdílení poznatků a praktických kompetencí na všech úrovních.

Hlavní město Praha se jako hostitelské město zapojilo do příprav a podpory kongresu i pražských organizací v jejich účasti přispěním k realizaci doprovodného kongresu mladých, pomocí běloruským studentům a učitelům ekologické výchovy, podporou jedné z Parallel session – Klimatické vzdělávání, zajištěním některých pražských exkurzí a celkovou záštitou primátora hl. m. Prahy nad celým kongresem.

Termínem konání kongresu je 14.–18. března 2022 v Praze, možná je fyzická či online účast, řada doprovodných akcí se bude konat rovněž mimo hlavní město (Horní Maršov, Liberec, CEV Chaloupky, Český ráj aj.). Kongres probíhá tzv. hybridní formou – přednášky,

diskuse a workshopy budou probíhat jak prezenčně, tak virtuálně. Některé části programu proběhnou online a program bude přenášen rovněž streamováním pro vzdálené účastníky.

Souběžně se bude v Praze konat také tzv. kongres mladých – YEEC (Youth Environmental Education Congress), který bude jednou z mnoha doprovodných akcí WEEC. Toto setkání mladých, které se bude konat od 13. do 17. března, je určené pro účastníky a účastnice ve věku 14–26 let aktivní v občanských, environmentálních, udržitelných, klimatických a podobných iniciativách. YEEC organizuje Středisko ekologické výchovy SEVER.

Program je připraven opravdu pestrý a inspirativní, prozkoumat jej můžete na webových stránkách kongresu: weec2022.org.

Pandemie covidu-19 změnila nejen životy nás všech, ale i dopravu ve městech a vnímání veřejného prostoru. Tři nové díly Automatova průvodce udržitelnou mobilitou přináší informace o inspirativních opatřeních na podporu městské cyklistiky, chůze i veřejné dopravy nebo také zamyšlení nad opomíjenými překážkami pro pohyb městem pro ženy, rodiče s dětmi i lidi se sníženou schopností pohybu či orientace. Edukativní videa jsou určena široké veřejnosti včetně dětí a slouží i jako pomůcka při vzdělávacích programech AutoMatu na základních a středních školách.

„V první sérii jsme se věnovali obecným principům udržitelné mobility a jednotlivým způsobům dopravy a jejich dopadům na města. V sérii druhé jsme se posunuli k specifitějším společenským otázkám, jako je například rovnost v dopravě a veřejném prostoru. Jak jsou ‚nespravedlivé‘ třeba některé typy dětských hřišť, veřejné toalety nebo temné průchody? Hledali jsme odpovědi na to, co můžeme udělat pro to, aby se ve městech dobře žilo všem, nejen ekonomicky aktivním

občanům a občankám,“ popisuje Michal Lehečka z Laboratoře udržitelného urbanismu spolku AutoMat.

Na tvorbě videí spolupracoval AutoMat s osvědčenými tvůrci Jakubem Duškem, Luborem Tůmou, Matěm Mišíkem, Adrianou Kováčovou a dalšími. Voiceover opět namluvila mladá herečka Štěpánka Fingerhutová, známá aktuálně třeba ze seriálu Devadesátky.

Seznam nových dělů a jejich témat:

Epizoda VII.

Dostupná veřejná doprava

Sedmý díl seriálu vysvětluje, proč je dostupná veřejná doprava pro město tak důležitá. Proč se bez ní nedá ve městě dobře žít? Jaké má rozšiřování veřejné dopravy vliv na zdraví obyvatel, naši planetu či společenskou spravedlnost? Podíváme se také na různé způsoby jejího financování. Je možné a žádoucí, aby byla úplně zdarma?

Epizoda VIII.

Individuální doprava a covid-19

Tématem osmého dílu jsou dopady pandemie na dopravní chování lidí a podobu veřejného prostoru. Dozvíte se, kde všude vznikly dočasné cyklopruhy či nové pěší zóny a jak

se zjednodušilo získávání záborů pro restaurace. Podíváme se, jak na tyto změny reagují obyvatelé a jak samosprávy při plánování. A jak se s pandemickými opatřeními popasovala Praha?

Epizoda IX.

Rovnost v dopravě a veřejném prostoru

Nejnovější díl druhé série přemýšlí nad tématem rovnosti mezi různými demografickými skupinami občanů. Proč naše města pořád nejsou fér? Na koho se při plánování měst myslí a na koho už tolik ne? Co všechno bychom při promýšlení, jak budou vypadat naše ulice, měli zohlednit? A jak se například liší pohyb po městě mezi ženami a muži? Probereme podchody, zastávky na znamení, městský mobiliář, dětská hřiště nebo veřejné toalety.

Kompletní seriál i s předchozími díly najdete na našem YouTube kanále, viz www.youtube.com/c/spolekautomat.

Vznik seriálu finančně podpořilo Hlavní město Praha a Open Society Foundation.

Dále děkujeme za podporu pražskému Informačnímu centru OSN.

Anna Kociánová

Zero waste osvěta Bezobalu na základních a středních školách

Už čtvrtým rokem se věnujeme projektu Zero waste ambasador, ve kterém školíme nejen studenty pedagogické fakulty UK, ale všechny, kteří rádi spolupracují s dět-

mi a mají ekologické cítění. Ambasadorům poskytujeme několikadenní školení, kde se seznamují s problematikou obalů, mají možnost konzultací s odborníky ve vzdělávání a lektorování, navštěvují bezobalové prodejny, a když je to možné, chodí na exkurze na skládku, do spaloven apod. Společně vytváříme metodiky pro základní a střední školy pod dohledem metodiků zážitkové pedagogiky.

Vytvořili jsme žákům interaktivní projektové zero waste dny a na ně navazující workshopy, během kterých poukazujeme na světovou problematiku obalů. Žáci si zmapují vlastní postavení k této problematice, zvnitřňují si nejen individuální zodpovědnost na ukázce pravidelné tvorby odpadu ze svačiny, ale i důležitost osvěty přesahující prostor třídy. Žáci vymýšlí své další kroky k vytváření menšího množství odpadu doma či ve škole.

Programy realizujeme pro žáky od prvních tříd až po střední školu. V interaktivním projektu pro 1.-2. třídu se děti ocitnou v království Blahobyť, které je paralelou k dnešnímu konzumnímu světu. Děti, zachránci království, dostávají 3 rady od moudré princezny Blahomíry (zrecyklovat, znovupoužít a zamítnout), které vedou k bezodpadovému způsobu života a díky kterým naučí obyvatele království předcházet odpadu a také s ním

ekologicky zacházet. Společně tak navrátí přírodu zpět do království.

Ve 3.-5. třídě se koukáme do tajů mořského světa a objevujeme zde mnoho plastů i mikropplastů. Žáci si na vlastní svačince demonstrierují, jak nakládat se vzniklými odpady a jak jim lze předcházet. Seznamují se s pěti základními principy zero waste a ve skupinách je aplikují do svých domovů, třídy i školy.

Druhému stupni základních škol a gymnáziím nabízíme prezenční i distanční interaktivní projekt o předcházení vzniku plastového, potravinového, textilního a elektro odpadu. Během projektu si žáci vyhodnotí svou odpadovou stopu na běžných denních situacích a zjistí alternativy, které jsou pro tyto situace méně ekologicky náročné.

Pro lepší uvědomění reality si žáci pouští sestřihy dokumentárních filmů a následně téma skupinově zpracovávají. Žáci problematiku odpadů vyhodnocují jako neudržitelnou a komplexní. Vymýšlí tedy způsoby, jak reálně předcházet odpadu doma i ve škole. Představíme jim pyramidu pěti zásad zero waste a jejich podněty do ní zasadíme, žáci si ji dokážou tak lépe zvědomit a pochopit její význam. Dále žáky motivujeme formou vyprávění o životě Bey Johnson, vzniklu Bezobalu, Fridays for future a našimi praktickými zkušenostmi a pomůckami ze života zero waste.

Na konci programu žáci vymýšlí svůj první krok na cestě k zero waste v aktivitě „Od teď budu...“.

Žákyně SŠ: „Chtěla bych poděkovat za skvělý workshop a za příjemný přístup obou žen, které v něm působily. Workshop mi přinesl velice pozitivní myšlenky a ráda budu v tomto životním stylu pokračovat a zero waste podporovat, jak jen můžu!“

Pokud byste měli chuť se přidat do našeho ambadorského týmu nebo byste chtěli projekt uskutečnit ve své třídě, můžete se ozvat na e-mail alzbeta.maryskova@bezobalu.org. Těšíme se na spolupráci.

Alžběta Maryšková
Foto: Bezobalu

Méně odpadu a více opravdových slůňat

Každý rok se navyšuje množství obsahu našich košů a popelnic. Ročně vyprodukuje jeden člověk přibližně tolik odpadu, jako by si do bytu nastěhoval pět slůňat.

Téma předcházení vzniku odpadu se už do povědomí široké veřejnosti dostalo, omezení jeho produkce se zdá pro mnohé jako nedosažitelný cíl.

Nová osvětová kampaň Bezobalu si klade za cíl představit jednotlivcům i domácnostem pět jednoduchých pouček, takzvaných pět zet, které jim mají pomoci ukázat cestu, jak efektivně a udržitelně přestat krmit koše.

„Nikdo z nás není dokonalý a najít si svou vlastní cestu, která vyhovuje individuálnímu rytmu života každého z nás, je na praktikování Zero Waste to nejtěžší. Chceme, aby to lidé nevzdávali a našli, co funguje právě pro ně,“ říká komunikační manažerka projektu Veronika Nováčková.

V každém ze čtyř videí představují obyčejní lidé kousek z pyramidy Zero Waste. Roman, Magda, Rézi a Jeník nebo Rut s Yoadem aplikují zásady jako zamítnout, zredukovat, znovupoužít, zrecyklovat a zkompostovat ve svém každodenním životě.

„Nechci produkovat zbytečný odpad, když nemusím. Myslím, že jsou zatím nějaké věci v obalech, bez kterých se zatím neobejdeme, ale pokud můžu, tak proč bych ty obaly zbytečně používal,“ říká na konci prvního videa Roman, který přijal výzvu Bezobalu neprodukovat celý jeden týden odpad.

Všechna videa jsou dostupná na informační platformě Žij udržitelně (zijudrzitelne.cz/ zkoukni-to), která obsahuje další tipy, návody a inspiraci pro život šetrnější k sobě i planetě.

Projekt byl podpořen Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Alžběta Maryšková
Foto: Remízek

Česká koalice pro ochranu biodiverzity kromě přímé terénní práce za zcela esenciální považuje předávání zkušeností, sdílení pozorování a rozšiřování obzorů. Především pak v případě dětí a mládeže netřeba v tomto časopise příliš připomínat, že právě oni jednou budou přebírat zodpovědnost za péči o krajinu, ve které budou muset umět hospodařit. Jíst přece musí každý. Proto jsme se rozhodli trochu více se zaměřit na téma šetrného hospodaření i v naší nabídce programů pro školy.

S jarem a probouzející se půdou, prvními kvetoucími rostlinami a jejich opylovateli ve školách a školkách začíná to nejlepší období pro zdůraznění vztahu člověka s životním prostředím jakožto poskytovatelem potravy.

Jenom dobře fungující ekosystém může být dlouhodobě zdrojem výživného zdravého jídla. Rostliny, které potřebujeme, potřebují zase jiné tvory, a to své opylovaatele.

Jednoho efektivního jsme dokázali přesvědčit k životu tam, kde ho potřebujeme. Včela medonosná je, kromě velkého pomocníka, také vlastně hmyzí velvyslanec zastupující

veškerý opylující hmyz. Můžeme se díky soužití se včelami dozvědět (a již jsme se leccos dozvěděli), co v krajině hmyz potřebuje, proč jej potřebujeme my a čím mu ubližujeme.

V řadách CCBC máme nadšence z projektu Včelí stráž. Konkrétně lektora Jiřího Ca-fourka. Je zkušeným vedoucím včelařských kroužků, včelařem, chovatelem čmeláků a budovatelem hmyzích hotelů. Velmi rád, dovedně a erudovaně své znalosti a zkušenosti se včelami a jiným hmyzem předává dětem v rámci programů pro školy.

Kromě slunce a opylovatelů rostliny samozřejmě potřebují také vodu a živiny. Jak je v přírodě vše provázané, a že je velmi výhodné to nejen vědět, ale také aplikovat do např. zemědělství, bychom rádi lidem představili na akvaponii.

Zjednodušený princip je vlastně snadný a inspirovaný tím, co znáte z přírody: chováte ryby ve vodě; ryby produkují odpadní látky do vody; voda je živý ekosystém plný mikroorganismů, které tyto odpadní látky rozkládají; kořínky rostlin ve vodě pak živiny z vody získávají a využívají pro vlastní růst. Není zapotřebí chemických hnojiv, netřeba se bát plevelů a netřeba příliš složitých technologií. Zároveň šetří využívání půdního fondu. CCBC má specialistku i na toto téma, Magdalénu Prunerovou, generální ředitelku

Akvaponie. Foto: M. Prunerová

společnosti Pureself. A je připravená reagovat na ty nejzákladnější otázky.

Pokud by vás zajímaly další informace o možnostech besed, přednášek a programů, můžete se podívat na nabídku na stránkách www.ccbc.cz, anebo rovnou kontaktovat koordinátorku CCBC do škol, Alenu Rokovou, na e-mailové adrese alena.rokova@ccbc.cz nebo na telefonním čísle 724 770 980.

Ing. Eva Karbanová

Hrajte si s netopýry a vyzkoušejte náš nový quest! Jaro je tu a my zveme malé i velké za netopýřím dobrodružstvím do Stromovky.

Hráli jste někdy šipkovanou nebo hledali poklad? V questingu, což je terénní hra pocházející původně z Vermontu v USA, si něco podobného vyzkoušíte. S pomocí veršovaných nápověd budete na trase hledat indicie a luštit tajenku. Nepotřebujete více než tužku, list papíru a bystrou mysl. Splníte úkoly, vylustíte tajenku a poklad bude váš! Vydejte se ven a užijte si quest „Letem netopýřím světem v pražské Stromovce“.

Dozvíte se při něm nejen řadu informací o životě netopýrů, ale také zjistíte, jaká opatření

je možné provádět v parcích a zahradách na podporu netopýrů i dalších druhů živočichů. Vytisknuté průvodní listy s mapkou questu jsou zdarma k dispozici v Čítárně s knihovničkou přímo ve Stromovce nebo si je můžete stáhnout na webu napude.sousednetopyr.cz.

Uplynulé období přineslo jedno pozitivum v tom, že se učitelé i průvodci zájmových kroužků začali s dětmi více zaměřovat na venkovní aktivity.

Náš nový projekt „Výpravy do světa netopýrů aneb poznejte své ohrožené sousedy“ nabízí kromě jiného i atraktivní náplň právě pro zpestření pobytu venku. A to nejen v „divočině“, ale i ve městě.

Program „Netopýří výzkumníci“ přinese školám i dalším skupinám, jako jsou přírodovědné

kroužky, skautské oddíly apod., možnost vyzkoušet si práci s ultrazvukovým detektorem, aniž by si museli tyto drahé přístroje sami pořizovat. Těšit se mohou na netopýří batůžky obsahující technické vybavení, návody a klíče pro sledování tajuplných nočních savců, které pro ně budou k zapůjčení.

K tématu pozorování letounů připravujeme pro děti také soutěž, pro učitele a lektory instruktážní seminář o programu a práci s detektorem. Nepropásněte proto aktuální informace na našem facebookovém profilu a webu napude.sousednetopyr.cz, kde se brzy dozvíte více! Projekt finančně podpořilo Hlavní město Praha a SFŽP ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Olga Růžicková

Foto: archiv ČESON
a Archiv Národního muzea

VARŠANTY

Učte o klimatu. Fakticky

V roce 2021 jsme ve spolupráci s odborníky z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR – Czech Globe a experty na klimatické vzdělávání z Univerzity J. E. Purkyně aktualizovali online kurz Klimatická změna. Najdete v něm

přehledně zpracovaná fakta o změně klimatu, včetně konkrétních lekcí, interaktivních úkolů pro žáky a metody, jak téma zařadit do výuky. Podívejte se na video, které celý kurz představuje, nebo ho rovnou vyzkoušejte na: kurz-klimazmena.clovekvtisni.cz.

Chcete-li se do tématu klimatické změny opravdu ponořit, přihlaste do e-learningového semináře, který obsahuje jak samostatné studium online kurzu, tak setkání s odborníky z řad vědců i pedagogů. Poznatky a metody můžete ihned zařadit do praxe. Přihlaste se zde: tinyurl.com/klimavtisni.

Učím o klimatu.cz se rozrůstá

[Ucimoklimatu.cz](https://ucimoklimatu.cz) chce poskytovat učitelům ZŠ i SŠ co nejširší oporu v klimatickém vzdělávání.

Už nyní zde najdete ke stažení první českou publikaci shrnující doporučení, jak vzdělávat o změně klimatu: Klima se mění – a co my? Proč a jak se učit o změně klimatu. Stáhnout si můžete také zbrusu nové lekce do hodin pro SŠ, např. na téma fakta a mýty o změně klimatu, greenwashing a zelený marketing nebo mediální rámování klimatické změny: ucimoklimatu.cz/lekce.

Na portál přibyla nová příručka „Projektovou výukou ke klimatickému vzdělávání“, která představí projektovou metodu v klimatickém vzdělávání. Provede vás procesem přípravy, realizace a vyhodnocení školního projektu. Upozorní, na co nezapomenout a na co cílit při využití projektové metody ve výuce. V příručce najdete také příběh 6 školních projektů napříč ČR, které otevírají téma

klimatické změny, včetně praktických tipů od učitelů i žáků. Stáhněte si příručku: ucimoklimatu.cz/metodika.

Portál tvoříme ve spolupráci s dalšími organizacemi a aktuálně je v testovací fázi – budeme rádi za každou zpětnou vazbu i další nápady.

Minigrant na váš školní klima projekt

Plánujete v letošním roce se studenty realizovat školní projekt na téma klimatické

změny? Pak neváhejte využít minigrantů „Mladí chrání klima“, díky nimž můžete na váš školní projekt získat finanční podporu 8 000 Kč. Podmínkou pro úspěšnou žádost je aktivní participace dětí starších 15 let a zapojení místních organizací či sousedů. Pro získání grantu stačí kdykoli do 31. 3. 2022 zaslat žádost a předběžný rozpočet projektu na adresu magdalena.firtova@pinf.cz. Pokud nebudou vyčerpány finanční prostředky, je možné zasílat žádosti i v následujících měsících až do konce září 2022. Znáte-li mladé aktivní lidi se zájmem o klima, budeme rádi za přeposlání výzvy. Více info na: tinyurl.com/MladiChrani.

Možnosti pro školy ve šk. roce 2022/2023:

Ve městě jako doma

Hledáme základní školy v Praze ke spolupráci na projektu Společně pro kvalitní život v metropoli. Na školní rok 2022/23 připravujeme pilotáž online vzdělávacího programu pro 2. stupeň ZŠ, který je zaměřený na sociální a environmentální výzvy života ve městě. Jak podporovat dobrý vztah k místu, kde žijeme? Jaké jsou předpoklady pro zdravé vztahy a překonávání nerovností? Co můžeme udělat pro lepší životní prostředí v našem okolí? Interaktivní kurz má probudit zájem žáků o každodenní život v jejich okolí a ukázat možnosti participace na jeho

podobě. Součástí projektu je metodika pro vyučující a nástroje pro žákovské projekty. Máte-li zájem zúčastnit se pilotáže nebo jakékoli dotazy k projektu, kontaktujte Evu Bachiri (eva.bachiri@clovekvtsni.cz).

Projekt je financován z Operačního programu Praha – pól růstu ČR.

Zapojte se do programu Active Citizens – Chráníme klima!

Přemýšlíte nad tím, jak vést žáky k aktivnímu občanství? Trápí vás klimatická změna a hledáte cesty, jak vzbudit u žáků zájem o toto téma? Dává vám smysl učit studenty řešit věci nejen teoreticky, ale i v reálném světě? Jste z 2. stupně základní či ze střední/střední odborné školy? Zapojte se od září 2022 do projektu Active Citizens: Chráníme klima!

Součástí projektu je vzdělávací program pro učitele v rozsahu 35 hodin, který vás seznámí s metodikou Active Citizens a klimatickým vzděláváním, mentorská podpora učitelům ze strany zkušených lektorů, projektové tvůrčí dílny pro studenty či debata s odborníky na klimatickou změnu. Podívejte se, jak popsali své zkušenosti žáci i učitelé zapojení do prvního ročníku programu: youtu.be/fFvnCZ9dQlw.

Pro více informací kontaktujte Veroniku Ambrozovou (veronika.ambrozova@clovekvtsni.cz).

Foto: Follow Bubble / Eon Energy Globe
a Tomáš Princ

V březnu startuje další běh projektu Kdo jiný?

Věříte, že stojí za to motivovat studenty ke zlepšování věcí kolem sebe? My ano! A proto vám nabízíme další běh vzdělávacího programu Kdo jiný?. Ve spolupráci s vámi pedagogy dáváme studentům prostor využít svůj potenciál a nadšení a vytvořit v menší skupině vlastní veřejně prospěšný projekt.

Poslední roky se zaměřujeme na téma ochrany životního prostředí, klimatické změny a udržitelného spotřebitelského chování.

Chceme studentům ukázat, že pokud se jim nelíbí, co se v oblasti životního prostředí děje kolem nich, můžou s tím udělat sami něco teď. Ne až budou starší.

Projekt zahájíme společným večerem plným inspirace a příběhů mladých lidí, kteří své nadšení k ochraně životního prostředí přetavili do zajímavých projektů a iniciativ.

InspiRACE (čti inspirejs) proběhne 25. 3. a je krásnou příležitostí k networkingu a motivování studentů k akci. InspiRACE je veřejná

akce, na kterou jste se svými studenty zváni, i když se nezapojíte do projektu.

Environmentální kampaň Spotřebujte do:

Jakou dobu expirace má naše planeta? A jak toto datum prodloužit? Nebojte se otevřít palčivé téma klimatické změny se svými studenty.

Připravujeme pro vás environmentální kampaň zaměřenou na udržitelné spotřebitelské chování a dopady činnosti člověka na přírodu kolem nás. K tomuto uchopitelnému tématu, se kterými se studenti mohou ztotožnit, vám doporučíme 4 tematické filmy a k nim návrhy zajímavých aktivit pro studenty, kterými si sami mohou vyzkoušet způsoby environmentálně zodpovědného chování. Kampaň proběhne při příležitosti Dne země od 22. 4. 2022 do 29. 4. 2022.

Nominace občansky aktivních studentů na cenu Gratias Tibi

Máte mezi studenty někoho, kdo je občansky aktivní? Nominujte ho na cenu Gratias Tibi! Od roku 2014 oceňuje organizace Člověk v tísni mladé lidi do 30 let, kteří mění svět kolem sebe k lepšímu, a dáváme jim najevo, že si jejich činů vážíme. I letos budou oceňováni

také projekty a aktivity v oblasti ochrany životního prostředí. Nominovat můžete sami sebe, jednotlivce nebo skupiny mladých lidí do konce dubna na www.gratiastibi.cz. Na této stránce najdete také všechny nominované projekty a vítěze předchozích ročníků.

Veronika Ambrozová
Foto: Josef Rabara a archiv JSNS

Žákovská ornitologická konference

Zajímá vás příroda, ptáci ve vašem okolí? Rádi bádáte, nebo vás dokonce láká vědecká práce?

Pak neváhejte a přihlaste se na žákovskou ornitologickou konferenci. Setkáte se s podobně naladěnými lidmi, podělíte se o své zážitky a načerpáte ze zkušeností ostatních.

3. ročník žákovské ornitologické konference se bude konat v pražském Toulcově dvoře 23. 5. 2022 od 8.00 do 17.00 (8.00–9.00 registrace účastníků). Akce bude jednodenní, v odpoledních hodinách bude terénní exkurze.

Vědecké konference jsou běžnou součástí vědecké práce. Bádání bez sdílení výsledků by nemělo smysl.

Na této konferenci pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol mohou jednotlivci i badatelské týmy prezentovat výsledky své práce formou posteru či ústní prezentace.

Příspěvky studentů jsou proloženy přednáškami odborníků, např. přednášejících

z Přírodovědecké Fakulty UK i Fakulty životního prostředí ČZU, konference je zakončena terénní exkurzí spojenou s ukázkou kroužkování ptáků. Součástí je i soutěž o nejlepší příspěvek.

Konference je určena pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol. Přihlásit se mohli jednotlivci i badatelské týmy s ornitologicky zaměřenými příspěvky.

Nyctalus

Rádi bychom informovali o spuštění nových webových stránek Netopýři Praha (netopyri-praha.cz) v Roce netopýrů 2022, vyhlášeném Českým svazem ochránců přírody.

Stránky mimo jiné seznamují širokou laickou veřejnost s výsledky vlastního monitoringu netopýrů v Praze. Obsahují interaktivní mapku s odkazy na 33 lokalit, chiropterologický popis lokalit, obrázky lokalit s důležitými prvky pro netopýry, přehled netopýrů vyskytujících se na lokalitě s odkazem na popis netopýra.

Popis, obrázky a ultrazvukové nahrávky netopýřích hlasů 18 druhů netopýrů vyskytujících se v Praze. Tip na výlet, tip na večerní rekreační monitoring, kontaktní formulář pro komunikaci s uživateli.

Stránky jsou průběžně aktualizovány a doplňovány o další lokality, celkem je zmapováno více než 60 lokalit.

Dagmar Zieglerová, ZO ČSOP Nyctalus

S novým rokem přicházíme s řadou novinek. Spouštíme přihlašování na příměstské tábory, rozšiřujeme nabídku terénních programů pro školy a školky či slavnostně otevíráme dešťovou zahrádku na Praze 12.

Pokud byste rádi, aby vaše ratolesti trávily prázdniny v přírodě, neváhejte se přihlásit. Již 6. rokem tradičně pořádáme 4 turnusy našich příměstských táborů Eko-hraní v pražských lesích. Jako každý rok s dětmi strávíme celých 5 dní v pražské přírodě, během kterých si uijeme bádání, učení a samozřejmě hraní v přírodě. Stále máme volná místa, neváhejte se přihlásit. Více informací k táborům k dispozici zde: ekocentrumkoniklec.cz/primestsky-tabor/.

S blížícím se jarem a příchodem teplejšího počasí pomalu přesouváme naši výuku ekologických výukových programů ven. Letos jsme navíc rozšířili nabídku terénních programů pro MŠ o programy s názvy Motýlí louka a Vzorová příroda. Ty dovedou děti na louku či do lesa v blízkosti školy, kde se naučí pozorovat, bádát a hrát si v přírodě. Celá nabídka EVP k prohlédnutí zde: ekologicke-vyukove-programy-praha/.

Na začátku prosince jsme po několikaměsíční práci dokončili stavbu dešťové zahrádky u autobusové točny Na Beránku. Zahrádku pro nás vyhloubila firma Grania, s. r. o. Účelem opatření je snížení odtoku dešťové vody do kanalizace a zajištění jejího maximálního vsaku do půdy. V nejbližší době bude zahrádka osázena řadou rostlin, které jsou užitečné zejména pro efektivnější vsakování, ale také z estetického hlediska. Rádi bychom vás pozvali na slavnostní otevření dešťové zahrádky Na Beránku, které se bude konat 21. dubna v 15.30. Stavbu zahrádky finančně podpořil Nadační fond Veolia a MHMP, za spolupráci a pomoc děkujeme také MČ Praha 12, ČSOP a TSK.

Alžběta Vosmíková

H₂OSPODAŘ!

Každý z nás má v dnešní době svá trápení. Lidé, kteří se neustále za něčím honí, zvířata, kterým mizí jejich přirozené prostředí. Svě trápení má i kapička „Jarmilka“.

Byla tady, když na planetě Zemi vznikal život. Kdysi ji pil všemi obávaný tyranosaurus Rex, potkala se s mamuty, byla při stavbě pyramid, hodovala na dvorech králů. Zkrátka koluje po této Zemi odjakživa, vždy všem pomáhala a vždy bylo vše v pořádku.

Až teď se začaly věci měnit. Člověk změnil krajinu, ve které si doteď hrála s kamarády, odpočívala v tůňkách a mokřadech. Čím dál tím víc ji lidé nutí pracovat a nalajnovat jí, kudy má téct. Je věčně špinavá a lidé s ní plýtvají, kde se dá. Hledá rytíře, odvážné děti, kteří jí pomohou její trápení vyřešit.

Interaktivní workshop pořádaný spolkem H2Ospodař! je určen pro děti od 3 do 6 let. Workshop trvá 90 minut a děti v něm aktivně pracují s kvalifikovaným lektorem za pomoci velkých interaktivních exponátů. Dětem je nejprve představen možná trochu smutný příběh, ale ony mají možnost samy rozhodnout, jak vše s kapičkou „Jarmilkou“ dopadne.

Cílem programu je dětem prakticky a názorně ukázat, jak by měla vypadat zdravá krajina a co může každý z nás udělat pro to, aby kapička Jarmilka už nebyla smutná. Věříme, že tak jako i malá kapka v moři znamená mnoho, tak každý z nás toho může mnoho jen malou akcí změnit. Učíme děti uctě k tomuto vzácnému, životodárnému zdroji.

Během workshopu se děti vydávají na cestu, kterou každá kapka na této Zemi absolvuje. Hravou formou se dovědí, jak funguje koloběh vody. Samy si vytvoří zdravou krajinu, ve které je kapička dobře. Na názorném experimentu, jehož tvorbou jsou děti nedílnou součástí, zjistí, co to znamená pro přírodu, když koryta řek narovnáme a vybetonujeme. Samy si vodu vyčistí, aby byla pitná, a ukážou si, kde s ní my lidé plýtváme a co jde dělat jinak, aby tomu tak nebylo.

Program je vyvinut za podpory hl. m. Prahy a ve spolupráci se společností Y SOFT CORPORATION, a.s., která nám pomáhá s vývojem exponátů, aby byl zážitek pokud možno co nejvíce autentický. Více informací a objednávky workshopu na www.H2Ospodar.cz či na skoly@H2ospodar.cz (724 770 980).

Alena Roková

Foto: Marek Podhora

Vypadá to nadějně a my věříme, že po nuce-
né dvouleté on-line přestávce proběhnou letošní jarní oslavy pražské přírody zase pěkně společně a pospolu.

Praha bude v polovině března místem významné mezinárodní události, a to Světového kongresu EVVO. Naše organizace připravuje v rámci doplňkového programu kongresu pro zájemce exkurzi do Královské obory Stromovka, během níž se seznámíme nejen s přírodními klenoty oblíbeného parku, ale také s praktickou stránkou péče o veřejnou zeleň. Těší nás, že se tak alespoň malým kouskem můžeme zapojit do významné události.

Jaro je obdobím setí a sázení a i my budeme opět společně s Pražany sázet les. Na poslední březnový týden chystáme Týden pro jedličku, během něhož mohou majitelé našich Vánočních jedliček s budoucností vysadit tyto speciální lesní sazenice sami na různých místech po celé Praze. A jedličkový týden uzavříme v neděli 3. dubna akcí Den pro jed-

ličku, kdy se mohou zapojit úplně všichni, i ti, co ještě svoji jedličku nemají, a společně si tento den vysadit V Kunratickém lese stromek, který tu bude růst další desítky let. Naše zaměření na jedli bělokorou není náhodné, neboť se jedná o dříve běžný jehličnan, který v minulosti téměř vymizel a do pražských lesů rozhodně patří.

Na další tematický lesní týden se můžete těšit také v květnu, kdy připravujeme již

13. ročník Týdne lesů. Tentokrát pozveme školy do Kunratického lesa a Ďáblického háje a představíme jim péči o les i letošní celorepublikové téma dřevo jako surovina. Na stezce s několika stanovišti si vyzkouší mnoho praktických činností a letos nám na stanovišti o měření lesa pomohou také odborníci z Lesnické a dřevařské fakulty ČZU, kteří ve-

dle tradičních metod mají přehled o posledních technických novinkách v oboru.

Nezahálíme ani v ekocentru Prales v Praze-Kbelích, kde už vrcholí jarní přípravy. Rozšířili jsme komunitní zahradu o dalších 10 vyvýšených venkovních záhonů, které se těší mezi pěstiteli velké oblibě. Na duben chystáme nejen pro zahradníky akci Jarní zahrada s pestrou škálou vyráběcích aktivit, výměnou sadby i semínek i možností nákupu

okrasných rostlin. V květnu pak v Pralese společně oslavíme Světový den včel a pozveme zájemce do naší komunitní včelnice.

A v plné přípravě je už i letní příměstský tábor Indiánské léto, na kterém se vydáme po stopách indiánů, jejich tradic a dovedností.

Už se moc těšíme na setkávání s milovníky přírody, a tak přijměte naše pozvání k nám do Lesů.

Petra Fišerová

Ochránci přírody z Prahy 10 zvou na Den Země návštěvníky i další organizace

Malešičtí ochránci přírody letos již po osmákrát v dubnu letošního roku (v sobotu 23. 4. 2022) uspořádají tradiční Den Země v Malešickém parku na Praze 10. Zveme

k účasti i další organizace z oblastí ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje, abyste se prezentovali se svou přírůsnou činností veřejnosti, případně se zapojili do doprovodného programu akce.

V případě zájmu o více informací kontaktujte pracovníky Ekocentra Malešice (vše uvedeno

na malesice.eu/denzeme). Akce probíhá za spolupráce s MČ Praha 10 a je součástí lokálního naplňování místní Agendy 21.

Akce, která je koncipována jako celodenní happening pro všechny generace, se v posledním necovidovém ročníku zúčastnilo přes 1 000 návštěvníků z celé Prahy 10 i okolních městských částí. Těšíme se na všechny!

Milan Maršálek
Foto: Tomáš Klouček

Ekologické výukové programy pro MŠ a ZŠ

Naše výukové programy probíhají přímo ve školách, na jejich zahradách nebo v blízkém okolí. V průběhu zimy jsme školky navštěvovali s ježkem, čápem a veverkou, kterým děti pomáhaly co nejlépe toto nepříznivé období přežít. A podobně i mladší školáci ve stejnojmenném programu Zimní hrátky se zvířátky poznávali tažné ptáky, vykrmovali zimní spáče, prozkoumávali huňaté kožíšky a vyráběli krmítka ze semínek.

Mnoho tříd i školních kuchyněk jsme provoněli čerstvě upečenými chlebovými bochánky, když si děti předtím samy vymýšlely obilí, namlely mouku i zadělaly těsto. Teď už se těšíme na blížící se jaro, až budeme moci s dětmi opět zkoumat a pozorovat stromy, hmyz, ptáky, kameny a další pozoruhodnosti pod širým nebem.

Ekoškola Rozárka v Troji a na Letné

Naše dny v Rozárce poslední týdny provázely živly voda a oheň. Zimu jsme si užili se vším, co nám nabídla, ať už to bylo klouzání na zamrzlých kalužích, rozbíjení ledu nebo přivolávání sněhu koulovačkou s papírovými

koulemi. V ateliéru jsme tvořili sněhuláky, ledové šperky i papírové vločky. O vločkách jsme si vyprávěli příběhy, díky kterým si teď snadno dokážeme představit koloběh vody.

Hráli jsme divadlo o tom, jak člověk získal oheň, a pak jsme si ho vyrazili ven rozdělat. Malovali jsme akvarelem i ohnivými barvami. Pravidelně doplňovali semínka v ptačím krmítku a pozorovali, jak ptáčkům chutná. A také jsme pracovali v naší venkovní dílně – pilovali, řezali, tvořili zvířátka z přírodnin.

Náš kroužek keramiky, kde jsme vyráběli misky, sochy zvířat apod., nahradí s prvními závany jara kroužek Zahradníček a péče o zahradu. Hodně dětí si oblíbilo kroužek hry na flétnu.

Chcete se k nám do školky přijít podívat a zepstat se na všechno, co vás zajímá? Navštivte Dny otevřených dveří:

- » v Ekoškolce Rozárce Troja 29. 3. a 26. 4. od 9 do 11 hod.
- » v Ekoškolce Rozárce Letná 28. 4. od 9.30 do 11 hod.
- » individuálně dle dohody

Program Ekoškola v Rozárce

V programu pokračujeme s tématem Voda. Na Ekotýmu jsme si připomněli, proč je pro nás voda důležitá. Objevovali jsme, kde všude ve školce teče, a společně jsme to zakreslili. Také jsme sázeli semínka a tvořili ekosystém v akváriu. Od té doby pozorujeme, jak semínka klíčí, a zkusíme uvnitř vytvořit déšť.

Hned jsme se také zamysleli, jestli a jak využíváme dešťovou vodu ve školce a jak vodu šetříme. Pracujeme na Analýze a těšíme se, až se o naše další poznatky podělíme s rodiči na schůzce velkého Ekotýmu.

Výří výpravy

Jednou týdně probíhá náš kroužek Výří výpravy pro bývalé děti z Rozárky, které už jsou ve školách, a přesto se k nám stále rádi vrací. Čas trávíme vždy venku a máme již za sebou i víkendové výpravy.

Letní příměstské tábory pro školáky

Chystáme již třetí ročník letních příměstských táborů, které letos proběhnou na Praze 7 v Troji ve druhé polovině července.

Program Ekoškola v Praze a Středočeském kraji

Pražské a středočeské mateřské školy pokračují se svými Ekotýmy i po novém roce v aktivitách v programu Ekoškola. Před koncem roku 2021 se paní učitelky ze zapojených školek přišly inspirovat do Ekoškolky Rozárky, proběhla prohlídka školky i sdílení zkušeností s realizací programu. Hlavními tématy sdílení byly Voda a Jídlo. Příklady dobré praxe z mateřských škol je možné najít také na webu: eko-skolky.cz/cz/prikklady-dobre-praxe. Nadále školky podporujeme v jejich činnosti formou individuálních konzultací. Na jaro plánujeme uspořádání terénního semináře Učíme se s Ekoškolou venku a též sdílení zkušeností pro pokročilé školy. Některé školky se chystají na auditorské

návštěvy. Více na webu Ekoškoly eko-skolky.cz/cz/seminare či Podhoubí podhoubi.cz.

NÁRODNÍ
MUZEUM

Místo pro motýly

Naše spolupráce s Týmem ekologie hmyzu pokračuje i v roce 2022. V tom uplynulém bylo na Dívčích hradech a v okolí odchyceno 1691 jedinců patřících k 44 druhům denních motýlů. Ti nejzajímavější – otakárek ovocný, vřetenuška pozdní a modrásek černoletý – byli ale k vidění pouze v jednotkách kusů. K tomu, aby jich bylo více, pomáhá výsev předem připravených směsí, sečení menších ploch i pastva. Na těchto plochách pak vyrostou více nektarodárných rostlin. Těšíme se, jak to tam na jaře začne bzučet. Přípravu jeme také vzdělávací hru situovanou v okolí Dívčích hradů.

Péče o sad

V branické třešňovce plánujeme opět jarní údržbovou brigádu, pastvu ovcí, vzdělávací vycházky i sousedská setkání.

Další informace o našich vzdělávacích programech, aktivitách a školkách najdete na podhoubi.cz.

Alena Sladká

Foto: archiv Ekocentra Podhoubí

City Nature Challenge: Praha popáté

Ukažme společně světu, jak unikátní je pražská příroda.

Národní muzeum ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy zve všechny obyvatele hlavního města k účasti v pátém ročníku City Nature Challenge. Hlavním cílem mezinárodního projektu je ukázat, že navzdory obecně přijímaným názorům je příroda ve městech bohatá a jedinečná.

V průběhu čtyř dní soutěží předem přihlášená města po celém světě o co největší počet pozorování divoké přírody uložených do aplikace iNaturalist. V loňském roce bylo i přes covidová opatření uloženo ve 419 zapojených městech více než 1 270 000 pozorování. Na území hlavního města jsme pořídili necelých 12 tisíc záznamů, díky čemuž Praha obsadila 23. místo. Dostaneme v letošním roce Prahu do první dvacítky?

Zapojit se může doslova každý. Stačí během soutěžních dní 29. dubna – 2. května 2022 vyrazit na procházku na území města a pomocí mobilního telefonu nebo fotoaparátu fotit přírodu kolem sebe. Své záznamy nezapomeňte uložit do aplikace iNaturalist.

Pokud si nejste jistí, jaký druh jste pozorovali, nezoufejte. Aplikace Vám s jeho určením pomůže.

Fotit můžete kdekoli: v parku, na zahradě nebo třeba na zastávce autobusu. Příroda je všude kolem nás, jen se musíme naučit ji vidět. Zapojit se můžete, i kdybyste zrovna onemocněli. Zkuste uložit třeba fotografii pavouka, který bydlí v rohu vaší předsíně nebo můžete fotit ptáky poletující venku za oknem. Každé uložení pozorování se počítá.

Více informací o projektu City Nature Challenge a doprovodném programu se dozvíte na www.citynaturechallenge.cz.

Petra Caltová

Foto: Vít Lukáš

Botanický skleník je otevřen pro veřejnost ve středu od 14 do 16 h. Návštěvníci si mohou prohlédnout bohatou sbírku nejrozličnějších rostlin z celého světa. Zajímavá je např. sbírka muškátů, sukulentů, citrusů či netradičních pokojových rostlin.

V horní části areálu se nachází přírodní zahrada, která od časného jara láká návštěvníky k prohlídce. Pro zvědavé je zde umístěna cedule Právě kvete s fotografiemi a botanickými názvy rostlin. Celá zahrada je velmi inspirativní pro všechny, kteří jsou nakloněni přírodnímu způsobu zahradničení. Součástí zahrady je také expozice mnoha desítek léčivých rostlin.

V jarní sezóně plánujeme akci pro veřejnost s Českým zahrádkářským svazem, která bude zaměřena na podporu zahradničení.

Po delší době se chovatelům podařilo odchovat dvě mláďata užovky královské (*Elaphe carinata*). Tyto užovky kladou velmi málo (2–8) vajíček jednou, výjimečně dvakrát za rok. Vajíčka jsou vzhledem k velikosti samice

obrovská. Inkubace vajíček trvá při teplotě 28 stupňů necelé dva měsíce.

Zajímavé u tohoto druhu je, že mláďata mají naprosto odlišné zbarvení než jejich rodiče.

Pohlavně dospívají ve druhém až třetím roce života. Tato užovka pochází z Číny, kde je ohrožena zejména kvůli své velikosti – výjimečně až tři metry a údajně chutnému masu. Ve velkém jsou odchytávány a prodávány na tržištích.

V týdnu 25. 4. – 1. 5. 2022 pořádáme jarní výstavu na téma „Gekoni a gekončíci“. Součástí výstavy je vstup do stálé expozice Botanického skleníku – tropického terária, kde můžete vidět výše popsané sbírky rostlin i užovku královskou.

Adresa: Stanice přírodovědců DDM
hl. m. Prahy, Drtinova 1a, Praha 5 – Smíchov,
více informací: ddmpraha.cz.

text a foto: Alena Žbirková, Jan Hříbal,
Kamila Doktorová

S koncem loňského roku skončil i rok a půl trvající projekt na zlepšení pražské stráže přírody. Co přinesl? Z materiálního hlediska hlavně vybavení, které umožní pražským strážcům efektivnější činnost v mnoha ohledech. Strážci mají košile s jednotným označením, batohy, pracovní rukavice, podavače odpadků a další. Většinou jde spíše o náhradu za vlastní vybavení, které už během minulých let odsloužilo své.

Strážci také mají letáky, samolepky a podtácky, kterými mohou třeba odměnit děti za jejich zájem o přírodu. V neposlední řadě jsme si ukázali, že vzájemná spolupráce a setkávání mezi strážci i s Magistrátem jsou důležitá. A že když chceme, umíme uspořádat slušnou akci pro veřejnost. Také jsme o sobě dali vědět na webu i sociálních sítích. Shrnutí výsledků projektu jsme zveřejnili na webu ve stručné i podrobné verzi.

Letošní rok prověří, jak se dá pokračovat bez finanční podpory projektu a bez termínovaných úkolů. Osobní kontakty chceme využít i společnou práci v nevládce. Něco nám snad pomůže vyřešit nový pozemkový spolek. Jsme také otevřenější spolupráci s dalšími, kdo chtějí pražskou přírodu zdravou a vhodnou k rekreaci. V dubnu bychom rádi oslavili

Představují odpadkové koše v pražské přírodě problém, nebo ho řeší? Foto: Ondra Vítek

nejen Den Země, ale také Týden tmavé oblohy.

Téma odpadků je zjevně důležité i pro širokou návštěvnickou veřejnost. Diskuzi tak rozproudilo například omezení množství odpadkových košů v pražské přírodě. Náznaky ze všech stran spektra jsme shrnuli v jednom z nových článků. Rozumné důvody jsou bezesporu na všech stranách a diskuze to nejen ukázala, ale i zklidnila vášně, které u někoho chybějící koše vyvolaly. Pro ty, kdo

se chtějí aktivně do likvidace odpadků ze zelených ploch zapojit, máme i šikovné podavače odpadků na skladě.

S pražskými strážci přírody jsme na jaro připraveni a těšíme se i na setkání s vámi!

Ondra Vítek

Mezinárodní den lesů v TEREZE oslavíme vydáním publikace Školní les do kapsy

V rámci programu Les ve škole se na podzim 2021 podařilo vysadit první Školní les do kapsy u ZŠ Jana Wericha, Praha 17 – Řepy.

Jedním lesíkem to ale rozhodně nekončí! Pro letošní rok je navázána spolupráce s dalšími dvěma školami, kde bude Školní les do kapsy vysazen opět na podzim. Současně připravujeme stejnojmennou publikaci s podtitulem Proč a jak nechat vyrůst svoji zelenou učebnu.

Právě tato publikace bude v pdf verzi připravena k mezinárodnímu dni lesů jako symbolický dárek lesům. Oslavte tento den s námi, minimálně tím, že si publikaci stáhnete (www.lesveskole.cz), pročtete a třeba již brzy i vaše škola bude hledat vhodnou plochu pro ten svůj Školní les do kapsy.

Koncept Školního lesa do kapsy. O co jde?

Jedná se o lesíky s průměrnou rozlohou odpovídající ploše tenisového kurtu u škol v městském prostředí, kde pro přírodu obvykle není příliš místa. Hlavním přínosem

těchto lesíků je přiblížení přírody dětem a dětí přírodě.

Za celý lesní tým zdraví Eva Šrailová

Foto: [Zuzka Havlínová](#)

Přelom a začátek roku určitě neměly nic společného se zimním spánkem. Po roční pauze proběhla výstava betlémů. Z původního plánu sice v menším rozsahu, ale i tak přinesla návštěvníkům radost.

Jako každý rok jsme se zapojili do akcí k Světovému dni mokřadů. Je připomínán každoročně 2. února na památku podepsání Ramsarské úmluvy o mokřadech 2. února 1971. Protože náš areál cenný mokřad ukrývá, je více než logické v něm připravit komentované prohlídky a o významu tohoto biotopu povypřávet návštěvníkům. Letos nás potěšil i zájem České televize.

Naše Mateřská škola Semínko obhájila již dříve získaný zlatý certifikát Skutečně zdravé školy. Pro získání certifikace je nutno splnit mnoho požadavků, které souvisejí s ekologickým provozem a EVVO.

Za zmínku spojí bezesporu dokončení výzkumu Pěstování microgreens, do kterého bylo zapojeno přes 50 tříd MŠ z celé České republiky. „Implementovali a ozkoušeli jsme tak vytvořený třítydenní soubor aktivit, který čerpá z hluboké teoretické základny. Výsledky výzkumu ukazují, že soubor aktivit může

Zachraň jídlo

být dobrým pomocníkem pro paní učitelky z mateřských škol a inspirací k zahradničení s dětmi," říká k tomuto výzkumu ředitelka školky Magda Kapuciánová.

V Lesníčku, třídě zdejší lesní školky, objevili kouzlo vaření na ohni. Po experimentech s trdelníky či jablky přišel čas také na kaše, čaj i polévku.

Radostné informace přichází i z farmy, kde se začínají rodit mláďata. Po jehňatech přišlo na svět 3. února další tele z našeho úspěšného chovu ohroženého původního plemene české červinky. Tentokrát je to kluk jak buk. V současnosti se hledá jméno, které bude začínat písmenem „L“.

Na farmu míří také nové tabule naučné stezky o zvířatech vyrobené ze zbytkového dřeva a velmi hezky graficky i vizuálně zpracované. Věříme, že se návštěvníkům budou zastavení líbit.

Jakub Moravec a Toulcův dvůr

V Zachraň jídlo se od roku 2020 snažíme o systémovou změnu v oblasti darování hotových pokrmů pomocí projektu Darování jídla šetří klima. Cílem projektu bylo zmapovat aktuální situaci, vést dialog s příslušnými orgány a vyjasnit a zjednodušit tak celý proces darování hotových pokrmů.

Během dvou let jsme toho stihli docela dost:

- » zmapovali jsme platná pravidla pro darování a v květnu 2021 jsme vydali rešerši s názvem Analýza současného stavu a příklady dobré praxe,
- » v září 2021 jsme uspořádali tiskovou konferenci a happening, v rámci něj jsme převezli 160 zbylých obědů z 5 jídelen do 5 charitativních organizací,
- » v listopadu 2021 jsme si vyzkoušeli, jak funguje redistribuce pokrmů v praxi, kdy jsme se fyzicky zapojili jak do nakládání jídel v jídelnách, tak při distribuci v charitě,
- » spojili jsme síly s laboratoří a výzkumnými institucemi a během podzimu 2021 jsme udělali mikrobiologické zkoušky zchlazených pokrmů a predikci růstu mikroorganismů v pokrmech.

Projekt se aktuálně blíží do cíle a teď v březnu 2022 budeme vydávat praktickou příručku Jak darovat hotové pokrmy, která bude použitelná jak pro potenciální dárce potravinové pomoci, tak i pro příjemce.

V příručce je vyjasněno za jakých hygienických požadavků je možné jídlo darovat, kdo nese odpovědnost za darované jídlo či otázka toho, zda musí jídelna za darované zbylé pokrmy odvádět DPH.

V rámci vydání této příručky budeme také pořádat tiskovou konferenci nejen pro novináře, která by měla proběhnout 16. března online.

Denisa Rybářová
Foto: Lucie Březinová

KALENDÁŘ AKCÍ

Jak krmit ptáky? Fotografická výstava do 31. března 2022

Krmit, či nekrmit? To je, oč tu běží. Na tuto problematiku existuje celá řada názorů. My se zde v naší zahradě vždy kloníme k názoru, že je dobré a někdy i nutné ptáky vhodným způsobem přikrmovat.
Místo: Botanická zahrada Troja

Zooškola pro dospělě – Zbavte se fobie 13. března 2022 9.30–16.00

Mnoho z nás trpí v dospělosti iracionálním strachem z některých zvířat – např. hadů či pavouků. Je vědecky dokázáno, že fobie jsou z velké části naučené a lze jejich prožívání zmírnit.
Místo: Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120

Příměstský tábor – jarní prázdniny v Zoo Praha 14. března 2022 — 18. března 2022

Na děti čeká bohatý program plný her, zábavy a poučení. Podíváme na to, co se v zoologické zahradě odehrává začátkem roku, kdo se s příchodem jara probouzí a jak probíhají u zvířat přípravy na sezónu mládat.
Místo: Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120

Mykologická přednáška: Naše zajímavé a překvapivé nálezy makromycetů v jižních Čechách 15. března 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.
Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Výroba hmyzích hotelů

15. března 2022 17.00–19.00

Bez hmyzu by na Zemi nebyl život – to všichni ví. Ale i přesto se každým rokem snižuje množství hmyzu závratnou rychlostí. Je ale spousta možností, jak těmto bezobratlým živočichům pomoci – a jednou z nich jsou i hmyzí hotely.

Místo: Ekocentrum Prales – Budova Dřevák, Mladoboleslavská 953, Praha 19-Kbely

Přednáška na téma: Co bude dnes asi nového? Enrichment jako nedílná součást chovatelské praxe

17. března 2022 16.45

Přednášejícím bude specialistka na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéta Lavická.

Místo: Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120.

„Zelený“ renesanční poklad aneb Nečekaný nález v broumovském klášteře

17. března 2022 17.30

Přednášející: Mgr. Jarmila Skružná (kurátorka Botanické zahrady Praha). Znovunalezení unikátního renesančního herbáře v broumovském klášteře je krásným příkladem toho, že i dnes může být badatelská práce vzrušující, překvapivá a především neuvěřitelně zajímavá.

Pořádá: Botanická zahrada Troja, botanicka.cz

Základy renovace nábytku – kurz

19. března 2022 10.00–18.00

Máte doma menší kus dřevěného nábytku, který leží v koutě a volá po znovuoživení? A že nevíte, jak na to? Přihlaste se na náš kurz základů renovace nábytku. Můžete tak strávit celý den v dílně a naučit se, jak takovému starému nábytku znovu vdechnout život.

Místo: Z pokoje do pokoje,
Za Poříčskou bránou 284/7, Praha

Zoo všemi smysly

19. března 2022 — 20. března 2022 16.00

Výstava pro nevidomé a slabozraké (vidomí budou mít k dispozici pásku přes oči) od 10.00 do 16.00 ve Vzdělávacím centru.

Místo: Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120.

Prohlídka Toulcovy dvora s průvodcem

19. března 2022 14.00–15.00

26. března 2022 14.00–15.00

Pokud se chcete dozvědět něco více o Toulcově dvoře a podívat se tam, kam se běžně nechodí, přijďte na sobotní prohlídku. Podle věku a přání účastníků se dozvíte něco o historii dvora, našich hospodářských zvířatech, péči o přírodní zahradu či o unikátnosti mokřadu.

Místo: SEV Toulcův dvůr, Kubatova 32/1, Praha 10-Hostivař, infocentrum

Mykologická přednáška: Houby rašeliníšť

22. března 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Technika a technologie řezu stromů – akreditovaný webinář

24. března 2022 08.30–12.30

Dvoudílný akreditovaný webinář – oba díly tvoří celek a navazují na sebe! První díl proběhne ve čtvrtek 24. 3. 2022. Druhý díl bude odvysílán ve čtvrtek 31. 3. 2022.

Pořádá: Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, szkt.cz

Praha kvete

24. března 2022 17.00–19.00

Když se řekne rozkvetlá louka, jen málo lidí si představí město. Ve městech, ale i na soukromých zahradách jsou dnes velmi často travnaté plochy, krátce strženy a jednolitě zelené. Na pohled mohou na někoho působit příjemně, ovšem z biologického hlediska se jedná o zelenou poušť.

Místo: Ekocentrum Prales – Budova Dřevák, Mladoboleslavská 953, Praha 19-Kbely

Vyrob si Relu tašku

26. března 2022 14.00–18.00

Vyrobte si vlastnoručně tašku... Bude jen z papíru, pruhu látky, kousků kůže a pevného lana. Taková taška vydrží přesně 6 kilo, déšť a minimálně 9 měsíců každodenního používání, takže si nezadá ani s koženkovými kabelkami či batohy z velkovýroby.

Místo: Z pokoje do pokoje, Za Poříčskou bránou 284/7, Praha

Temná prohlídka Toulcova dvora

26. března 2022 20.15–21.30

Temná prohlídka Toulcova dvora se koná u příležitosti HODINY ZEMĚ 2022. Podíváme se do středověkého sklepení a poslechneme si zvuky v setmělém mokřadu a třešňovém sadu. Baterky si nechte doma.

Místo: SEV Toulcův dvůr, Kubatova 32/1, Praha 10–Hostivař, infocentrum

Velikonoční tvoření

29. března 2022 17.00–19.00

Chcete si vyrobit velikonoční věnec, jarní osení nebo malovaná vajíčka? Pak je Dřevák tím správným místem! Prosíme účastníky, aby si k výrobě donesli vyfouklé skořápky od vajíček, ostatní pomůcky budou připraveny.

Místo: Ekocentrum Prales – Budova Dřevák, Mladoboleslavská 953, Praha 19-Kbely

Mykologická přednáška: Kodexové

houby I – Jedlé houby

29. března 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

FUCKED UP: OBALY – diskuzní večer

30. března 2022 18.00–19.30

Je to postavené na hlavu. Obaly začínají požírat nás i naše okolí. V čem jsou špatné, proč se jim vyhýbat a jsou vůbec nějak prospěšné? O tom bude debatovat prof. Ing. Vladimír Kočí, Ph.D. MBA. z ústavu Udržitelnosti a produktové ekologie, Andrea Brožová za iniciativu Zálohujeme a další.

Místo: Bezobalu, z. ú., Dům čtení, Ruská 1455/192, Praha

Divočák aneb prase v lese

1. dubna 2022 — 31. května 2022

Lesy hl. m. Prahy si pro Pražany připravily výtvarnou soutěž: Divočák aneb prase v lese. Soutěž je určena pro všechny věkové kategorie a i kolektivy. Obrazky, kresby nebo malby našich rytířů českých lesů mohou zájemci zasílat na adresu organizace Lesů hl. m.

Pořádá: Lesy hl. m. Prahy, lesypraha.cz

Společně uklidíme Malešický lesík

2. dubna 2022 9.00–13.00

Tradiční úklid pro všechny generace nejen malešických dobrovolníků. Neminou vás dobrý pocit, drobné odměny a tradiční guláš! Úklid je součástí akce Společně uklidíme Prahu 10 a národních kampaní Uklidíme svět a Uklidíme Česko.

Místo: 01/14 ZO ČSOP Natura, quo vadis?, Malešický les, Praha 10, sraz Rektorská 22

Den ptactva

2. dubna 2022 14.00–16.00

K mezinárodnímu dni ptactva připravili Lesy hl. m. Prahy akci s názvem Den Ptactva v Zookoutku Malá Chuchle. Na místě budou připravena čtyři stanoviště s ptací tematikou.

Místo: Zookoutek Malá Chuchle

Den pro jedličku

3. dubna 2022 14.00–16.00

Společně sázení jedlíček v Kunratickém lese. Máte naši vánoční jedličku, přijďte si ji zasadit. Nemáte? Nevadí, určitě přijďte také. Sazenici jedličky od nás dostanete. Budeme společně sázet jedličky pro další generace.

Místo: Kunratický les, lokalita u ul. Na Ovčíně

Mykologická přednáška: Kodexové

houby II – Pěstované houby

5. dubna 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Mykologická přednáška: Kodexové

houby III – Jedovaté houby

12. dubna 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Mykologická přednáška: Mykologické zajímavosti z Podblanicka

19. dubna 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Den Země v Malešicích 2022

23. dubna 2022 11.00–17.00

18. ročník tradiční největší akce pro veřejnost z oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje na Praze 10. Zapojte se se svou organizací nebo jako dobrovolníci! V případě zájmu nás kontaktujte!

Místo: Malešický park, Praha 10

Mykologická přednáška: Houby Mělnicka

26. dubna 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Bádání v MŠ

28. dubna 2022 9.00–13.00

Akreditovaný seminář zaměřený na metodu badatelsky orientované výuky (BOV) v mateřských školách, který povede naše zkušená lektorka

Vendula Stará. Není bádání jako bádání. Některé je spontánní, některé připravené, ale každé má potenciál děti rozvíjet.

Místo: Botič, o. p. s., Kubatova 32/1, Praha 10-Hostivař

City Nature Challenge Praha

29. dubna 2022 — 2. května 2022

Máte rádi přírodu? Máte rádi Prahu? Pak se zúčastněte City Nature Challenge 2022, projektu občanské vědy, který mapuje přírodní diverzitu nejen v našem hlavním městě. Ukažme světu, že v Praze žijí zajímavé i chráněné druhy, že Praha má jedinečnou přírodu, o které mnozí možná ani neví.

Pořádá: Národní muzeum, www.citynaturechallenge.cz

Zooškola pro dospělé – Zbavte se fobie

30. dubna 2022 9.30–16.00

Mnoho z nás trpí v dospělosti iracionálním strachem z některých zvířat – např. hadů či pavouků. Je vědecky dokázané, že fobie jsou z velké části naučené a lze jejich prožívání zmírnit.

Místo: Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120

Mykologická přednáška: O houbách v kuchyni

3. května 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Mykologická přednáška: Základy focení hub a výsledky soutěže „vyfoť houbu v lese“

10. května 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme

na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Projektový den – dle metodiky J. Cornella

19. května 2022 9.00–13.00

Akreditovaný seminář zaměřený na metodiku Plynulého učení – Josepha Cornella, který povede naše zkušená lektorka Lenka Rumlerová.

Místo: Botič, o. p. s., Kubatova 32/1, Praha 10-Hostivař

Zooškola pro dospělé na téma Jak se dělá zoo

22. května 2022 9.30–16.00

26. června 2022 9.30–16.00

10. července 2022 9.30–16.00

Zoo jsou populární instituce, ale jen málokdo z jejich návštěvníků má správnou představu, jak zoo funguje. Tento kurz umožní nahlédnout do zákulisí zoo a vyzkoušet si nejrůznější profese nutné k jejímu fungování.

Místo: Zoo Praha, U Trojského zámku 3/120

Den parků

24. května 2022 12.00–16.00

Pojďte společně s námi oslavit mezinárodní den parků. Lesy hl. m. Prahy pro Vás připravily několik exkurzí po celé Praze. Návštěvníci tak budou mít možnost pod vedením zkušeného odborníka navštívit Královskou oboru Stromovka, Petřín či Kunratický les.

Místo: Stromovka, Petřín, Kunratický les

Mykologická přednáška: Právní minimum pro houbaře

24. května 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9

Slípky a kuřátka

30. května 2022 16.00–17.30

Víte, že kvočny se dorozumívají se svými mláďaty ještě před vylíhnutím? Zjistíme mnohem více o záračné proměně vajíčka v ptáče. Podíváme se na naše první letošní kuřátka, navštívíme dvoreček a podíváme se, jak se farmář o drůbež stará.

Místo: SEV Toulcův dvůr, Kubatova 32/1, Praha 10-Hostivař, pracovna

Mykologická přednáška: Zajímavé nálezy vybraných lokalit CHKO Broumovsko

31. května 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9.

Mykologická přednáška: Žampiony pro mírné pokročilé

7. června 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední

škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9.

Hra venku jako základ učení

9. června 2022 9.00–16.00

Akreditovaný seminář Justiny Danišové zabývající se otázkou: Jak využít pobyt v přírodě, senzitivitu a hraní venku pro učení a rozvoj dětí? Seminář je pro Vás vhodný, pokud máte v hlavě otázky: Potřebují dnešní děti hraní venku? Je kontakt s přírodou opravdu tak zásadní pro zdravý rozvoj dětí? V čem? Má i v dnešní době smysl nechat děti si venku jen tak volně hrát? Neztrácí se tím drahocenný čas pro skutečný vedený rozvoj dětí? Proč se s dětmi občas vyplatí ušpinit, prožít bezpečné riziko či hravě se poprat, a jak na to? Co děti láká na skákání přes potok, šplhání na strom, stavění přehrad, řádění v kaluži, nebo vaření v blátivé kuchyni? Kde je v dětských hrách hranice mezi bojovou hrou a agresivitou?

Místo: Středisko ekologické výchovy, Kubatova 32/1, Praha 10-Hostivař

Mykologická přednáška: Hřibovité houby hrází a okolí jihočeských rybníků

14. června 2022 17.45–20.00

Všechny příznivce hub a houbaření srdečně zveme na přednášku z jarního cyklu přednášek České mykologické společnosti. Vlastní přednášce předchází určování a demonstrace donesených aktuálně rostoucích druhů hub.

Místo: Česká mykologická společnost, Střední škola obchodní, Praha 2, Belgická 29, II. patro, učebna č. 9.

Kalendář akcí v oblasti ŽP a EVVO v Praze s mapovým výstupem

Hlavní město Praha zajišťuje od roku 2013 provoz kalendáře akcí v ŽP a EVVO pořádaných na území města. Zájemcům je na webových stránkách města k dispozici přehled akcí zahrnující zejména konference a semináře, festivaly a slavnosti, výstavy a veletrhy, přednášky a diskuze, dílny a workshopy, ale také filmy, videoprojekce, koncerty, divadelní představení, tábory, výlety a pobytové akce a také veřejná projednávání vlivů záměrů na životní prostředí, která aktuálně probíhají nebo proběhnou na území Prahy. Kalendář je k dispozici v textové a mapové verzi.

portalzp.praha.eu/kalendar_akci

K válce na Ukrajině

Vážení čtenáři,

události posledních týdnů a měsíců na Ukrajině nás přiměly vyjádřit postoj k této válce i na stránkách tohoto časopisu. Odsuzujeme ničím neakceptovatelný barbarský válečný akt ruského vedení proti Ukrajině a jejím obyvatelům a žádáme okamžité zastavení bojů a stažení všech ruských vojsk z území Ukrajiny.

Jsmo si vědomi, že v každé válce trpí nejvíce obyčejní lidé, civilisté. Válka zároveň přináší obrovské materiální škody. A v neposlední řadě dochází také k devastaci životního prostředí. S velkou obavou sledujeme proto i všechny zprávy týkající se např. ničení ropných zařízení a zejména ohrožení jaderných elektráren či úložišť jaderného odpadu.

Tato válka má pro nás všechny, kterým není lhostejné životní prostředí, i další rozměr. Místo toho, aby jednotlivé státy mohly koenečně napřímít všechny své síly, um i finanční prostředky k ochraně klimatu a přírodních zdrojů, ve chvíli, kdy nám k nápravě

zbývají možná už jen poslední roky, v tuto chvíli je ruské vedení ochotné rozvrátit vše, co by nás mohlo posunout aspoň o kus dopředu, k udržitelnému žití na naší planetě.

To vše přináší pro nás všechny velké výzvy. Zejména výzvu stát pevně při napadané Ukrajině, i když to přinese velké problémy materiální i další potenciální hrozby. V uplynulých dvou letech už jsme prošli určitou zkouškou, zda se dokážeme uskomnit, zda dokážeme být jako společnost efektivní a funkční a zároveň solidární, zda jsme schopni ustát velké ekonomické problémy a přitom ochránit ty nejvíce zranitelné. Nyní přichází pravděpodobně daleko větší a náročnější výzva. Budeme se muset uskomnit patrně ještě mnohem více, budeme se muset postarat o množství příchozích uprchlíků z Ukrajiny, a přitom nezapomínat ani na naše obyvatele, kteří se ocitnou v nouzi.

Současně nesmíme polevit v našem úsilí o ochranu životního prostředí, o záchranu

světového klimatu i biodiverzity, o záchranu oceánů atd. Může se nám to snad podařit, pokud využijeme všechny své znalosti a dovednosti, pokud prokážeme pevnou vůli a víru, pokud pro záchranu životního prostředí získáme ve svém okolí další lidi, kteří budou ochotní žít tak, aby svůj život mohly v budoucnu dobře prožít i další generace.

A snad ještě jeden pohled na to, co se nyní odehrává na Ukrajině. Máme nyní zřejmě tu nejlepší příležitost podívat se i do nemilosrdného zrcadla – nejsme i my v některých chvílích těmi agresivními barbary a nájezdníky, kteří bez milosti ničí vlastní či cizí přírodu, životní prostředí našich bratrů (různých živočišných druhů či domorodých kmenů v tropických pralesích či jinde)?

Váš tým EVVO pražského odboru
ochrany prostředí MHMP
a redakce Pražské EVVolute

